

CODUL DE PROCEDURĂ FISCALĂ din 24 decembrie 2003

(Ordonanța nr. 92/2003)

EMITENT • **GUVERNUL**

Publicat în **MONITORUL OFICIAL nr. 941 din 29 decembrie 2003**

Data intrării în vigoare 29-12-2003

Abrogat de Articolul 354 din LEGE nr. 207 din 20 iulie 2015 la data 01-01-2016

În temeiul art. 108 alin. (3) din Constituție, republicată, și al art. 1 pct. II.5 din Legea nr. 559/2003 privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe,
Guvernul României adoptă prezenta ordonanță.

Titlul I

Dispoziții generale

Capitolul I

Domeniul de aplicare al Codului de procedură fiscală

Articolul 1

Sfera de aplicare a Codului de procedură fiscală

- (1) Prezentul cod reglementează drepturile și obligațiile părților din raporturile juridice fiscale privind administrarea impozitelor și taxelor datorate bugetului de stat și bugetelor locale, prevăzute de Codul fiscal.
- (2) Prezentul cod se aplică și pentru administrarea drepturilor vamale, precum și pentru administrarea creanțelor provenind din contribuții, amenzi și alte sume ce constituie venituri ale bugetului general consolidat, potrivit legii, în măsura în care prin lege nu se prevede altfel.
- (3) Prin administrarea impozitelor și taxelor se înțelege ansamblul activităților desfășurate de organele fiscale în legătură cu:
 - a) înregistrarea fiscală;
 - b) declararea, stabilirea, verificarea și colectarea impozitelor și taxelor;
 - c) soluționarea contestațiilor împotriva actelor administrative fiscale.

Articolul 2

Raportul Codului de procedură fiscală cu alte acte normative

- (1) Administrarea impozitelor și taxelor prevăzute la art. 1 se îndeplinește potrivit dispozițiilor Codului de procedură fiscală, ale Codului fiscal, precum și ale altor reglementări date în aplicarea acestora.
- (2) Prezentul cod constituie procedura de drept comun pentru administrarea impozitelor și taxelor.
- (3) Unde prezentul cod nu dispune se aplică prevederile Codului de procedură civilă.

Capitolul II

Principii generale de conduită în administrarea impozitelor și taxelor

Articolul 3

Aplicarea unitară a legislației

Organul fiscal este obligat să aplice unitar prevederile legislației fiscale pe teritoriul României, urmărind stabilirea corectă a impozitelor și taxelor datorate.

Articolul 4

Exercitarea dreptului de apreciere

Organul fiscal este îndreptățit să aprecieze, în limitele atribuțiilor și competențelor ce îi revin, relevanța stărilor de fapt fiscale și să adopte soluția admisă de lege, întemeiată pe constatări complete asupra tuturor împrejurărilor edificatoare în cauză.

Articolul 5

Rolul activ

- (1) Organul fiscal înștiințează contribuabilul asupra drepturilor și obligațiilor ce îi revin în desfășurarea procedurii potrivit legii fiscale.
- (2) Organul fiscal este îndreptățit să examineze, din oficiu, starea de fapt, să obțină și să utilizeze toate informațiile și documentele necesare pentru determinarea corectă a situației fiscale a contribuabilului. În analiza efectuată organul fiscal va identifica și va avea în vedere toate circumstanțele edificatoare ale fiecărui caz.

(3) Organul fiscal are obligația să examineze în mod obiectiv starea de fapt, precum și să îndrume contribuabilii pentru depunerea declarațiilor și a altor documente pentru corectarea declarațiilor sau a documentelor, ori de câte ori este cazul.

(4) Organul fiscal decide asupra felului și volumului examinărilor, în funcție de circumstanțele fiecărui caz în parte și de limitele prevăzute de lege.

(5) Organul fiscal îndrumă contribuabilul în aplicarea prevederilor legislației fiscale. Îndrumarea se face fie ca urmare a solicitării contribuabililor, fie din inițiativa organului fiscal.

Articolul 6

Limba oficială în administrația fiscală

(1) Limba oficială în administrația fiscală este limba română.

(2) Dacă la organele fiscale se depun petiții, documente justificative, certificate sau alte înscrisuri într-o limbă străină, organele fiscale vor solicita ca acestea să fie însoțite de traduceri în limba română certificate de traducători autorizați.

(3) Dispozițiile legale cu privire la folosirea limbii minorităților naționale se aplică în mod corespunzător.

Articolul 7

Dreptul de a fi ascultat

(1) Înaintea luării deciziei organul fiscal este obligat să asigure contribuabilului posibilitatea de a-și exprima punctul de vedere cu privire la faptele și împrejurările relevante în luarea deciziei.

(2) Organul fiscal nu este obligat să aplice prevederile alin. (1) când:

a) întârzierea în luarea deciziei determină un pericol pentru constatarea situației fiscale reale privind executarea obligațiilor contribuabilului sau pentru luarea altor măsuri prevăzute de lege;

b) situația de fapt prezentată urmează să se modifice nesemnificativ cu privire la cuantumul creanțelor fiscale;

c) se acceptă informațiile prezentate de contribuabil, pe care acesta le-a dat într-o declarație sau într-o cerere;

d) urmează să se ia măsuri de executare silită.

Articolul 8

Obligația de cooperare

(1) Contribuabilul este obligat să coopereze în vederea determinării stării de fapt fiscale, prin prezentarea faptelor cunoscute de către acesta, în întregime, conform realității și prin indicarea mijloacelor doveditoare care îi sunt cunoscute.

(2) Contribuabilul este obligat să întreprindă măsurile în vederea procurării mijloacelor doveditoare necesare, prin utilizarea tuturor posibilităților juridice și efective ce îi stau la dispoziție.

Articolul 9

Secretul fiscal

(1) Funcționarii publici din cadrul organului fiscal, inclusiv persoanele care nu mai dețin această calitate, sunt obligați, în condițiile legii, să păstreze secretul asupra informațiilor pe care le dețin ca urmare a exercitării atribuțiilor de serviciu.

(2) Informațiile referitoare la impozite, taxe și alte obligații fiscale ale plătitorilor pot fi transmise numai;

a) autorităților publice, în scopul îndeplinirii obligațiilor prevăzute de lege;

b) autorităților fiscale ale altor țări, în condiții de reciprocitate în baza unor convenții;

c) autorităților judiciare competente, potrivit legii.

(3) Autoritatea care primește informații fiscale este obligată să păstreze secretul asupra informațiilor primite.

(4) Este permisă transmiterea de informații cu caracter fiscal în alte situații decât cele prevăzute la alin. (2), în condițiile în care se asigură că din acestea nu reiese identitatea vreunei persoane fizice sau juridice.

(5) Nerespectarea obligației de păstrare a secretului fiscal atrage răspunderea potrivit legii.

Articolul 10

Bună-credință

Relațiile dintre contribuabili și organele fiscale trebuie să fie fundamentate pe bună-credință, în scopul realizării cerințelor legii.

Capitolul III

Aplicarea prevederilor legislației fiscale

Articolul 11

Interpretarea legii

Interpretarea reglementărilor fiscale trebuie să respecte voința legiuitorului așa cum este exprimată în lege.

Articolul 12

Criteriile economice

Veniturile, alte beneficii și valori patrimoniale sunt supuse legii fiscale indiferent dacă sunt obținute din activități ce îndeplinesc sau nu cerințele altor dispoziții legale.

Articolul 13

Eludarea legislației fiscale

- (1) În cazul în care, eludându-se scopul legii fiscale, obligația fiscală nu a fost stabilită ori nu a fost raportată la baza de impunere reală, obligația datorată și, respectiv, creanța fiscală corelativă sunt cele legal determinate.
- (2) Pentru situațiile prevăzute la alin. (1) sunt aplicabile prevederile art. 21.

Capitolul IV Raportul juridic fiscal

Articolul 14

Conținutul raportului de drept procedural fiscal

Raportul de drept procedural fiscal cuprinde drepturile și obligațiile ce revin părților, potrivit legii, pentru îndeplinirea modalităților prevăzute pentru stabilirea, exercitarea și stingerea drepturilor și obligațiilor părților din raportul de drept material fiscal.

Articolul 15

Subiectele raportului juridic fiscal

- (1) Subiecte ale raportului juridic fiscal sunt statul, unitățile administrativ-teritoriale, contribuabilul, precum și alte persoane care dobândesc drepturi și obligații în cadrul acestui raport.
- (2) Contribuabilul este orice persoană care, potrivit Codului fiscal, datorează impozite și taxe.
- (3) Statul este reprezentat de Ministerul Finanțelor Publice prin Agenția Națională de Administrare Fiscală și unitățile sale teritoriale, denumite în prezentul cod organe fiscale.

Articolul 16

Împuternicirii

- (1) În relațiile cu organul fiscal contribuabilul poate fi reprezentat printr-un împuternicit. Conținutul și limitele reprezentării sunt cele cuprinse în împuternicire sau stabilite de lege, după caz.
- (2) Contribuabilul este obligat să înregistreze la organul fiscal actul de împuternicire, în formă scrisă și în condițiile prevăzute de lege. Revocarea împuternicirii operează față de organul fiscal de la data înregistrării actului de revocare.
- (3) Contribuabilul fără domiciliu fiscal în România, care are obligația de a depune declarații la organele fiscale, trebuie să desemneze un împuternicit, cu domiciliul fiscal în România, care să îndeplinească obligațiile acestuia față de organul fiscal.
- (4) Prevederile prezentului articol sunt aplicabile și reprezentanților fiscali desemnați potrivit Codului fiscal.

Articolul 17

Numirea curatorului fiscal

- (1) Dacă nu există un împuternicit potrivit art. 16, organul fiscal, în condițiile legii, va solicita instanței judecătorești competente numirea unui curator fiscal pentru contribuabilul absent, al cărui domiciliu fiscal este necunoscut ori care, din cauza bolii, unei infirmități, bătrâneții sau unui handicap de orice fel, nu poate să își exercite și să își îndeplinească personal drepturile și obligațiile ce îi revin potrivit legii.
- (2) Pentru activitatea sa curatorul fiscal va fi remunerat potrivit hotărârii judecătorești, toate cheltuielile legate de această reprezentare fiind suportate de cel reprezentat.

Articolul 18

Obligațiile reprezentanților legali

- (1) Reprezentanții legali ai persoanelor fizice și juridice, precum și ai asocierilor fără personalitate juridică sunt obligați să îndeplinească obligațiile fiscale ale persoanelor reprezentate, în numele și din averea acestora.
- (2) În cazul în care, din orice motiv, obligațiile fiscale ale asocierilor fără personalitate juridică nu sunt achitate potrivit alin. (1), asociații răspund solidar pentru îndeplinirea acestora.

Titlul II Dispoziții generale privind raportul de drept material fiscal

Capitolul I Dispoziții generale

Articolul 19

Creanțele fiscale

(1) Creanțele fiscale reprezintă drepturi patrimoniale care, potrivit legii, rezultă din raporturile de drept material fiscal.

(2) Din raporturile de drept prevăzute la alin. (1) rezultă atât conținutul, cât și cuantumul creanțelor fiscale, reprezentând drepturi determinate constând în:

a) dreptul la perceperea impozitelor și taxelor, dreptul la rambursarea impozitelor și taxelor, dreptul la restituirea impozitelor și taxelor potrivit alin. (4), denumite creanțe fiscale principale;

b) dreptul la perceperea dobânzilor și penalităților de întârziere, în condițiile legii, denumite creanțe fiscale accesorii.

(3) În cazurile prevăzute de lege, organul fiscal este îndreptățit să solicite stingerea obligației fiscale de către cel îndatorat să execute acea obligație în locul debitorului.

(4) În măsura în care plata sumei cu titlu de impozit, taxă sau altă obligație principală sau accesorie se constată că a fost fără temei legal, cel care a făcut astfel plata are dreptul la restituirea sumei respective.

Articolul 20

Obligațiile fiscale

Prin obligații fiscale, în sensul prezentului cod, se înțelege:

a) obligația de a declara bunurile și veniturile impozabile sau, după caz, impozitele și taxele datorate;

b) obligația de a calcula și de a înregistra în evidențele contabile și fiscale impozitele și taxele;

c) obligația de a plăti, la termenele legale, impozitul și taxa datorată;

d) obligația de a plăti dobânzi și penalități de întârziere, aferente impozitelor și taxelor, denumite obligații de plată accesorii;

e) obligația de a calcula, de a reține și de a înregistra în evidențele contabile și de plată, la termenele legale, impozitele care se realizează prin stopaj la sursă;

f) orice alte obligații care revin contribuabililor, persoane fizice sau juridice, în aplicarea legilor fiscale.

Articolul 21

Nașterea creanțelor și obligațiilor fiscale

(1) Dacă legea nu prevede altfel, dreptul de creanță fiscală și obligația fiscală corelativă se nasc în momentul în care, potrivit legii, se constituie baza de impunere care le generează.

(2) Potrivit alin. (1) se naște dreptul organului fiscal de a stabili și a determina obligația fiscală datorată.

Articolul 22

Stingerea creanțelor fiscale

Creanțele fiscale se sting prin plată, compensare, executare silită, scutire, prescripție și prin alte modalități prevăzute de lege.

Articolul 23

Creditorii și debitorii

(1) În raporturile de drept material fiscal, creditorii sunt persoanele titulare ale unor drepturi de creanță fiscală prevăzute la art. 19, iar debitorii sunt acele persoane care, potrivit legii, au obligația corelativă de plată a acestor drepturi.

(2) În cazul în care obligația de plată nu a fost îndeplinită de debitor, debitori devin, în condițiile legii, următorii:

a) moștenitorul care a acceptat succesiunea contribuabilului debitor;

b) cel care preia, în tot sau în parte, drepturile și obligațiile debitorului supus divizării, fuziunii ori reorganizării judiciare, după caz;

c) persoana căreia i s-a stabilit răspunderea în conformitate cu prevederile legale referitoare la faliment;

d) persoana care își asumă obligația de plată a debitorului, printr-un angajament de plată sau printr-un alt act încheiat în formă autentică, cu asigurarea unei garanții reale la nivelul obligației de plată.

e) alte persoane, în condițiile legii.

Articolul 24

Plătitorul

(1) Plătitor al obligației fiscale este debitorul sau persoana care, în numele debitorului, conform legii, are obligația de a plăti sau de a reține și de a plăti, după caz, impozite, taxe, contribuții, amenzi și alte venituri bugetare.

(2) Pentru persoanele juridice cu sediul în România, care au sedii secundare, plătitor de obligații fiscale este persoana juridică, cu excepția impozitului pe venitul din salarii, pentru care plata impozitului se face, potrivit legii, de către sediile secundare ale persoanei juridice.

Articolul 25

Răspunderea solidară

(1) Pentru obligațiile de plată restante ale debitorului declarat insolubil în condițiile prezentului cod răspund solidar cu acesta următoarele persoane:

a) persoanele fizice sau juridice care, în cei 3 ani anteriori datei declarării insolabilității, cu rea-credință, dobândesc în orice mod active de la debitorii care își provoacă astfel insolabilitatea;

b) administratorii, asociații, acționarii și orice alte persoane care au provocat insolabilitatea persoanei juridice debitoare prin înstrăinarea sau ascunderea cu rea-credință, sub orice formă, a bunurilor mobile și imobile proprietatea acestora.

(2) Răspunderea asociaților și acționarilor la societățile comerciale debitoare se stabilește potrivit [Legii nr. 31 /1990](#) privind societățile comerciale, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Articolul 26

Dispoziții speciale privind stabilirea răspunderii

(1) Răspunderea persoanelor prevăzute la art. 25 se va stabili potrivit dispozițiilor prezentului articol.

(2) În scopul prevăzut la alin. (1) organul fiscal va întocmi o decizie în care vor fi arătate motivele de fapt și de drept pentru care este angajată răspunderea persoanei în cauză. Decizia se va supune spre aprobare conducerii organului fiscal.

(3) Decizia aprobată potrivit alin. (2) constituie titlu de creanță privind obligația la plată a persoanei răspunzătoare potrivit art. 25 și va cuprinde, pe lângă elementele prevăzute la art. 38 alin. (2), și următoarele:

a) codul de identificare fiscală a persoanei răspunzătoare, obligată la plata obligației debitorului principal, precum și orice alte date de identificare;

b) numele și prenumele sau denumirea debitorului principal; codul de identificare fiscală; domiciliul sau sediul acestuia, precum și orice alte date de identificare;

c) cuantumul și natura sumelor datorate;

d) termenul în care persoana răspunzătoare trebuie să plătească obligația debitorului principal;

e) temeiul legal și motivele în fapt ale angajării răspunderii.

(4) Răspunderea va fi stabilită atât pentru obligația fiscală principală, cât și pentru accesoriile acesteia.

(5) Titlul de creanță prevăzut la alin. (3) va fi comunicat persoanei obligate la plată, menționându-se că aceasta urmează să facă plata în termenul stabilit.

(6) Titlul de creanță comunicat potrivit alin. (5) poate fi atacat în condițiile legii.

Articolul 27

Drepturile și obligațiile succesorilor

(1) Drepturile și obligațiile din raportul juridic fiscal trec asupra succesorilor debitorului în condițiile dreptului comun.

(2) Dispozițiile alin. (1) nu sunt aplicabile în cazul obligației de plată a sumelor ce reprezintă amenzi aplicate potrivit legii debitorului persoană fizică.

Articolul 28

Dispoziții privind cesiunea creanțelor fiscale ale contribuabililor

(1) Creanțele principale sau accesorii privind drepturi de rambursare sau de restituire ale contribuabililor, precum și sumele afectate garantării executării unei obligații fiscale pot fi cesionate numai după stabilirea lor potrivit legii.

(2) Cesiunea produce efecte față de organul fiscal competent numai de la data la care aceasta i-a fost notificată.

(3) Desființarea cesiunii sau constatarea nulității acesteia ulterior stingerii obligației fiscale nu este opozabilă organului fiscal.

Capitolul II

Domiciliul fiscal

Articolul 29

Domiciliul fiscal

(1) Prin domiciliu fiscal se înțelege:

a) pentru persoanele fizice, adresa unde își au domiciliul, potrivit legii, sau adresa unde locuiesc efectiv, în cazul în care aceasta este diferită de domiciliu;

b) pentru persoanele juridice, sediul social sau locul unde se exercită gestiunea administrativă și conducerea efectivă a afacerilor, în cazul în care acestea nu se realizează la sediul social declarat;

c) pentru asocierile și alte entități fără personalitate juridică, adresa persoanei care reprezintă asocierea sau entitatea, iar în lipsa unei asemenea persoane, adresa domiciliului fiscal al oricăruia dintre asociați.

(2) Prin adresa unde locuiesc efectiv, în sensul alin. (1) lit. a), se înțelege adresa locuinței pe care o persoană o folosește în mod continuu peste 183 de zile într-un an calendaristic, întreruperile de scurtă durată nefiind luate în

considerare. Dacă șederea are un scop exclusiv de vizită, concediu, tratament sau alte scopuri particulare asemănătoare și nu depășește perioada unui an, nu se consideră adresa unde locuiesc efectiv.

(3) În situația în care domiciliul fiscal nu se poate stabili potrivit alin. (1) lit. b) și c), domiciliul fiscal este locul în care se află majoritatea activelor.

Titlul III

Dispoziții procedurale generale

Capitolul I

Competența organului fiscal

Articolul 30

Competența generală

(1) Organele fiscale au competență generală privind administrarea creanțelor fiscale, exercitarea controlului și emiterea normelor de aplicare a prevederilor legale în materie fiscală.

(2) În cazul impozitului pe venit, prin hotărâre a Guvernului se poate stabili altă competență specială de administrare.

(3) Impozitele și taxele care se datorează, potrivit legii, în vamă sunt administrate de către organele vamale.

Articolul 31

Competența teritorială

(1) Pentru administrarea impozitelor și taxelor competența revine acelui organ fiscal în a cărui rază teritorială se află domiciliul fiscal al contribuabilului sau al plătitorului de venit, în cazul impozitelor realizate prin stopaj la sursă reglementate în titlul III din Codul fiscal.

(2) În cazul contribuabililor care desfășoară activități pe teritoriul României printr-un sediu permanent, competența revine organului fiscal pe teritoriul căruia se realizează, în întregime sau cu preponderență, cifra de afaceri.

(3) Competența de administrare a impozitelor și taxelor pentru marii contribuabili poate fi stabilită în sarcina altor organe fiscale, prin ordin al ministrului finanțelor publice.

Articolul 32

Competența în cazul sediilor secundare

În cazul în care contribuabilul are, potrivit legii, obligații de plată la sedii secundare, competența teritorială revine organului fiscal în a cărui rază teritorială acestea se află situate.

Articolul 33

Competența teritorială a serviciilor fiscale ale unităților administrativ-teritoriale

Serviciile fiscale ale unităților administrativ-teritoriale poartă răspunderea pentru administrarea creanțelor fiscale datorate bugetului local al unității administrativ-teritoriale.

Articolul 34

Competența specială

(1) În situația în care contribuabilul nu are domiciliu fiscal, competența teritorială revine organului fiscal în raza căruia se face constatarea actului sau faptului supus dispozițiilor legale fiscale.

(2) Dispozițiile alin. (1) se aplică și pentru luarea de urgență a măsurilor legale ce se impun în cazurile de dispariție a elementelor de identificare a bazei de impunere reale, precum și în caz de executare silită.

Articolul 35

Conflictul de competență

(1) Există conflict de competență când două sau mai multe organe fiscale se declară deopotrivă competente sau incompetente. În acest caz organul fiscal care s-a investit primul sau care s-a declarat ultimul incompetent va continua procedura în derulare și va solicita organului ierarhic superior comun să hotărască asupra conflictului.

(2) În situația în care organele fiscale între care apare conflictul de competență nu sunt subordonate unui organ ierarhic comun, organele ierarhic superioare acestora hotărăsc de comun acord asupra conflictului de competență ivit.

Articolul 36

Acord asupra competenței

Cu acordul organului fiscal care, conform prevederilor prezentului cod, deține competența teritorială, precum și al contribuabilului în cauză, un alt organ fiscal poate prelua activitatea de administrare a acestuia.

Capitolul II

Actele emise de organele fiscale

Articolul 37

Noțiunea de act administrativ fiscal

În înțelesul prezentului cod, actul administrativ fiscal este actul emis de organul fiscal competent în aplicarea legislației privind stabilirea, modificarea sau stingerea drepturilor și obligațiilor fiscale.

Articolul 38

Conținutul și motivarea actului administrativ fiscal

- (1) Actul administrativ fiscal se emite numai în formă scrisă.
- (2) Actul administrativ fiscal cuprinde următoarele elemente:
 - a) denumirea organului fiscal emitent;
 - b) data la care a fost emis și data de la care își produce efectele;
 - c) obiectul actului administrativ fiscal;
 - d) motivele de fapt;
 - e) temeiul de drept;
 - f) numele și semnătura persoanelor împuternicite, potrivit legii;
 - g) ștampila organului fiscal emitent;
 - h) posibilitatea de a fi contestat, termenul de depunere a contestației și organul de soluționare competent;
 - i) mențiuni privind audierea contribuabilului.
- (3) Actul administrativ fiscal emis în condițiile alin. (2) prin intermediul tehnicii de calcul este valabil și în cazul în care nu poartă semnătura persoanelor împuternicite potrivit legii și ștampila organului emitent, dacă îndeplinește cerințele legale aplicabile în materie.
- (4) Prin ordin al ministrului finanțelor publice se stabilesc categoriile de acte administrative care se emit în condițiile alin. (3).

Articolul 39

Comunicarea actului administrativ fiscal

- (1) Actul administrativ fiscal trebuie comunicat contribuabilului căruia îi este destinat.
- (2) Actul administrativ fiscal se comunică după cum urmează:
 - a) prin prezentarea contribuabilului la sediul organului fiscal emitent și primirea actului administrativ fiscal de către acesta sub semnătură, data comunicării fiind data ridicării sub semnătură a actului;
 - b) prin persoanele împuternicite ale organului fiscal, potrivit legii;
 - c) prin poștă, la domiciliul fiscal al contribuabilului, cu scrisoare recomandată cu confirmare de primire, precum și prin alte mijloace, cum sunt fax, telefon, e-mail, dacă se asigură transmiterea textului actului și confirmarea primirii acestuia, iar data comunicării va fi dovedită prin semnătura destinatarului;
- (3) În cazul în care se constată lipsa contribuabilului sau a oricărei persoane împuternicite să primească actul administrativ fiscal de la domiciliul fiscal al acestuia, comunicarea se face prin publicarea unui anunț într-un cotidian național de largă circulație și într-un cotidian local sau în Monitorul Oficial al României, Partea a IV-a, în care se menționează că a fost emis actul pe numele contribuabilului. Actul administrativ fiscal se consideră comunicat în a cincea zi de la data publicării anunțului.
- (4) Dispozițiile Codului de procedură civilă privind comunicarea actelor de procedură sunt aplicabile în mod corespunzător.

Articolul 40

Opozabilitatea actului administrativ fiscal

Actul administrativ fiscal produce efecte din momentul în care este comunicat contribuabilului, potrivit legii.

Articolul 41

Desființarea sau modificarea actelor administrative fiscale

Actul administrativ fiscal poate fi modificat sau desființat în condițiile prezentului cod.

Articolul 42

Îndreptarea erorilor materiale

Organul fiscal poate îndrepta erorile materiale din cuprinsul actului administrativ fiscal, din oficiu sau la cererea contribuabilului. Actul administrativ corectat se va comunica contribuabilului, potrivit legii.

Capitolul III

Administrarea și aprecierea probelor

Secțiunea 1

Dispoziții generale

Articolul 43

Mijloace de probă

(1) Pentru determinarea stării de fapt fiscale, organul fiscal, în condițiile legii, administrează mijloace de probă, putând proceda la:

- a) solicitarea informațiilor, de orice fel, din partea contribuabililor și a altor persoane;
- b) solicitarea de expertize;
- c) folosirea înscrisurilor;
- d) efectuarea de cercetări la fața locului.

(2) Probe administrate vor fi coroborate și apreciate ținându-se seama de forța lor doveditoare recunoscută de lege.

Articolul 44

Dreptul organului fiscal de a solicita prezența contribuabilului la sediul său

Organul fiscal poate solicita prezența contribuabilului la sediul său pentru a da informații și lămuriri necesare stabilirii situației sale fiscale reale. O dată cu această solicitare, când este cazul, organul fiscal va indica și documentele pe care contribuabilul este obligat să le prezinte.

Articolul 45

Comunicarea informațiilor între organele fiscale

Dacă într-o procedură fiscală se constată fapte care prezintă importanță pentru alte raporturi juridice fiscale, organele fiscale își vor comunica reciproc informațiile deținute.

Secțiunea a 2-a Informații și expertize

Articolul 46

Obligația de a furniza informații

(1) Contribuabilul sau altă persoană împuternicită de acesta are obligația de a furniza organului fiscal informațiile necesare pentru determinarea stării de fapt fiscale. Organul fiscal poate solicita informații și altor persoane numai atunci când starea de fapt fiscală nu a fost clarificată de către contribuabil. Informațiile furnizate de alte persoane vor fi luate în considerare numai în măsura în care sunt confirmate și de alte mijloace de probă.

(2) Cererea de furnizare a informațiilor se formulează în scris și va specifică natura informațiilor solicitate pentru determinarea stării de fapt fiscale și documentele care susțin informațiile furnizate.

(3) Declarația persoanelor obligate potrivit alin. (1) să furnizeze informații va fi, după caz, prezentată sau consemnată în scris.

(4) În situația în care persoana obligată să furnizeze informația în scris este, din motive independente de voința sa, în imposibilitatea de a scrie, organul fiscal întocmește un proces-verbal.

Articolul 47

Obligația băncilor de a furniza informații

(1) Băncile sunt obligate să comunice organelor fiscale lista titularilor persoane fizice sau juridice care deschid sau închid conturi, forma juridică pe care aceștia o au și domiciliul sau sediul acestora. Această comunicare se va face în prima jumătate a fiecărei luni, referitor la conturile deschise sau închise în luna anterioară. Comunicarea va fi adresată Ministerului Finanțelor Publice.

(2) Ministerul Finanțelor Publice împreună cu Banca Națională a României vor elabora proceduri privind transmiterea informațiilor prevăzute la alin. (1).

Articolul 48

Expertiza

(1) Ori de câte ori consideră necesar, organul fiscal are dreptul să apeleze la serviciile unui expert pentru întocmirea unei expertize. Organul fiscal este obligat să comunice contribuabilului numele expertului.

(2) Contribuabilul poate să numească un expert pe cheltuiuala proprie.

(3) Experții au obligația să păstreze secretul fiscal asupra datelor și informațiilor pe care le dobândesc.

(4) Expertiza se întocmește în scris.

Secțiunea a 3-a Verificarea înscrisurilor și cercetarea la fața locului

Articolul 49

Prezentarea de înscrisuri

(1) În vederea stabilirii stării de fapt fiscale, contribuabilul are obligația să pună la dispoziția organului fiscal registre, evidențe, documente de afaceri și orice alte înscrisuri. Organul fiscal are dreptul de a solicita și altor

persoane înscrisuri, dacă starea de fapt fiscală nu a fost clarificată pe baza înscrisurilor puse la dispoziție de către contribuabil.

(2) Organul fiscal poate solicita punerea la dispoziție a înscrisurilor la sediul său ori la domiciliul fiscal al persoanei obligate să le prezinte.

Articolul 50

Cercetarea la fața locului

(1) În condițiile legii, organul fiscal poate efectua o cercetare la fața locului, întocmind în acest sens proces-verbal.

(2) Contribuabilii au obligația să permită funcționarilor împuterniciți de organul fiscal pentru a efectua o cercetare la fața locului, precum și experților folosiți pentru această acțiune intrarea acestora pe terenuri, în încăperi și în orice ale incinte, în măsura în care acest lucru este necesar pentru a face constatări în interes fiscal.

(3) Deținătorii terenurilor ori incintelor respective vor fi înștiințați în timp util despre cercetare, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 89 lit. b). Persoanele fizice vor fi informate asupra dreptului de a refuza intrarea în domiciliu sau reședință.

(4) În caz de refuz, intrarea în domiciliul sau în reședința persoanei fizice se face cu autorizarea instanței judecătorești competente, dispozițiile privind ordonanța președințială din Codul de procedură civilă fiind aplicabile.

(5) La cererea organului fiscal, organele de poliție, jandarmerie ori alți agenți ai forței publice sunt obligați să îi acorde sprijinul pentru aplicarea prevederilor prezentului articol.

Secțiunea a 4-a

Dreptul de a refuza furnizarea de dovezi

Articolul 51

Dreptul rudelor de a refuza furnizarea de informații, efectuarea de expertize și prezentarea unor înscrisuri

(1) Soțul/soția și rudele contribuabilului până la gradul al 3-lea inclusiv pot refuza furnizarea de informații, efectuarea de expertize, precum și prezentarea unor înscrisuri.

(2) Persoanele prevăzute la alin. (1) vor fi înștiințate asupra acestui drept.

Articolul 52

Dreptul altor persoane de a refuza furnizarea de informații

(1) Pot refuza să furnizeze informații cu privire la datele de care au luat cunoștință în exercitarea activității lor preoții, avocații, notarii publici, consultanții fiscali, executorii judecătorești, auditorii, experții contabili, medicii și psihoterapeuții.

(2) Sunt asimilate persoanelor prevăzute la alin. (1) asistenții, precum și persoanele care participă la activitatea profesională a acestora.

(3) Persoanele prevăzute la alin. (1), cu excepția preoților, pot furniza informații, cu acordul persoanei despre care au fost solicitate informațiile.

Secțiunea a 5-a

Colaborarea între autoritățile publice

Articolul 53

Obligația autorităților și instituțiilor publice de a furniza informații și de a prezenta acte

Autoritățile publice, instituțiile publice și de interes public, centrale și locale, precum și serviciile descentralizate ale autorităților publice centrale vor furniza informații și acte organelor fiscale, la cererea acestora.

Articolul 54

Colaborarea dintre autoritățile publice, instituțiile publice sau de interes public

(1) Autoritățile publice, instituțiile publice sau de interes public sunt obligate să colaboreze în realizarea scopului prezentului cod.

(2) Nu constituie activitate de colaborare acțiunile întreprinse de autoritățile prevăzute la alin. (1), în conformitate cu atribuțiile ce le revin potrivit legii.

(3) Organul fiscal care solicită colaborarea răspunde pentru legalitatea solicitării, iar autoritatea solicitată răspunde pentru datele furnizate.

Articolul 55

Condiții și limite ale colaborării

(1) Colaborarea dintre autoritățile publice, instituțiile publice sau de interes public se realizează în limita atribuțiilor ce le revin potrivit legii.

(2) Dacă autoritatea publică, instituția publică sau de interes public solicitată refuză colaborarea, autoritatea publică superioară ambelor organe va decide. Dacă o asemenea autoritate nu există, decizia va fi luată de autoritatea superioară celei solicitate.

Articolul 56

Colaborarea interstatală dintre autoritățile publice

- (1) În baza convențiilor internaționale, organele fiscale vor colabora cu autoritățile fiscale similare din alte state.
- (2) În lipsa unei convenții, organele fiscale pot acorda sau pot solicita colaborarea altei autorități fiscale din alt stat pe bază de reciprocitate.

Secțiunea a 6-a Sarcina probei

Articolul 57

Forța probantă a documentelor justificative și evidențelor contabile

Documentele justificative și evidențele contabile ale contribuabilului constituie probe la stabilirea bazei de impunere. În cazul în care există și alte acte doveditoare, acestea vor fi luate în considerare la stabilirea bazei de impunere.

Articolul 58

Sarcina probei în dovedirea situației de fapt fiscale

- (1) Contribuabilul are sarcina de a dovedi actele și faptele care au stat la baza declarațiilor sale și a oricăror cereri adresate organului fiscal.
- (2) Organul fiscal are sarcina de a motiva decizia de impunere pe bază de probe sau constatări proprii.

Articolul 59

Dovedirea titularului dreptului de proprietate în scopul impunerii

- (1) În cazul în care constată că anumite bunuri, venituri sau alte valori care potrivit legii constituie baza impozabilă sunt deținute de persoane care în mod continuu beneficiază de câștigurile sau orice foloase obișnuite aduse de acestea și că persoanele respective declară în scris că nu sunt proprietarii bunurilor, veniturilor sau valorilor în cauză, fără să arate însă care sunt titularii dreptului de proprietate, organul fiscal va proceda la stabilirea provizorie a obligației fiscale corespunzătoare în sarcina acelor persoane.
- (2) În condițiile legii, obligația fiscală privind baza impozabilă prevăzută la alin. (1) va putea fi stabilită în sarcina titularilor dreptului de proprietate. Tot astfel aceștia datorează despăgubiri persoanelor care au făcut plata pentru stingerea obligației stabilite potrivit alin. (1).

Articolul 60

Estimarea bazei de impunere

- (1) Dacă organul fiscal nu poate determina mărimea bazei de impunere, acesta trebuie să o estimeze. În acest caz trebuie avute în vedere toate datele și documentele care au relevanță pentru estimare. Estimarea constă în identificarea acelor elemente care sunt cele mai apropiate situației de fapt fiscale.
- (2) În situațiile în care, potrivit legii, organele fiscale sunt îndreptățite să estimeze baza de impunere, acestea vor avea în vedere prețul de piață al tranzacției sau bunului impozabil, astfel cum este definit de Codul fiscal.

Capitolul IV Termene

Articolul 61

Calcularea termenelor

În situația în care legislația fiscală nu prevede altfel, pentru modalitățile de calcul al termenelor se aplică dispozițiile dreptului comun în materie.

Articolul 62

Prelungirea termenelor

Termenele pentru depunerea declarațiilor fiscale și termenele stabilite în baza legii de un organ fiscal pot fi prelungite în situații temeinic justificate, potrivit competenței stabilite prin ordin al ministrului finanțelor publice.

Titlul IV

Înregistrarea fiscală și evidența contabilă și fiscală

Articolul 63

Obligația de înregistrare fiscală

- (1) Orice persoană sau entitate care este subiect într-un raport juridic fiscal se înregistrează fiscal, primind un cod de identificare fiscală. Codul de identificare fiscală va fi:

- a)** pentru persoanele juridice, cu excepția comercianților, precum și pentru asocierile și alte entități fără personalitate juridică, codul de înregistrare fiscală atribuit de organul fiscal competent;
 - b)** pentru persoanele fizice, codul numeric personal atribuit potrivit legii speciale;
 - c)** pentru persoanele fizice care nu dețin cod numeric personal, numărul de identificare fiscală atribuit de organul fiscal competent;
 - d)** pentru comercianți, inclusiv pentru sucursalele comercianților care au sediul principal al comerțului în străinătate, codul unic de înregistrare atribuit potrivit legii speciale;
 - e)** pentru persoanele fizice plătitoare de taxă pe valoarea adăugată, codul de înregistrare fiscală atribuit de organul fiscal competent.
- (2)** Persoanele prevăzute la alin. (1) lit. d) se înregistrează fiscal potrivit procedurii speciale în materie.
- (3)** În vederea atribuirii codului de identificare fiscală persoanele prevăzute la alin. (1) lit. a), c) și e) au obligația să depună declarație de înregistrare fiscală.
- (4)** Au obligația să depună o declarație de înregistrare fiscală și persoanele prevăzute la alin. (1) lit. b) care au calitatea de angajator.
- (5)** Declarația de înregistrare fiscală se depune în termen de 30 de zile de la:
- a)** data înființării potrivit legii, în cazul persoanelor juridice, asocierilor și altor entități fără personalitate juridică;
 - b)** data eliberării actului legal de funcționare, începerii activității, data obținerii primului venit sau dobândirii calității de angajator, după caz, în cazul persoanelor fizice.

Articolul 64

Înregistrarea și scoaterea din evidență a plătitorilor de taxă pe valoarea adăugată

- (1)** Orice persoană impozabilă care realizează operațiuni taxabile și/sau scutite de taxa pe valoarea adăugată cu drept de deducere trebuie să solicite înregistrarea ca plătitor de taxă pe valoarea adăugată în următoarele situații:
- a)** la înființare, dacă declară că dorește să opteze pentru aplicarea regimului normal de taxă pe valoarea adăugată;
 - b)** ulterior înființării, dacă cifra de afaceri realizată este sub plafonul de scutire prevăzut de dispozițiile Codului fiscal privitoare la taxa pe valoarea adăugată, dar dorește să opteze pentru aplicarea regimului normal de taxă pe valoarea adăugată;
 - c)** după înființare, în mod obligatoriu, dacă depășește plafonul de scutire prevăzut de dispozițiile Codului fiscal privitoare la taxa pe valoarea adăugată, în termen de 10 zile de la sfârșitul lunii în care a depășit acest plafon.
- (2)** Persoanele care realizează în exclusivitate operațiuni scutite de taxa pe valoarea adăugată, iar potrivit Codului fiscal pot opta pentru aplicarea regimului normal de taxă pe valoarea adăugată, trebuie să solicite înregistrarea ca plătitori de taxă pe valoarea adăugată.
- (3)** Cifra de afaceri declarată organului fiscal este cea determinată conform dispozițiilor Codului fiscal privitoare la T.V.A.
- (4)** În cazul persoanelor înregistrate ca plătitori de taxă pe valoarea adăugată, codul de identificare fiscală este precedat de litera "R".
- (5)** Data înregistrării ca plătitor de taxă pe valoarea adăugată este:
- a)** data comunicării certificatului de înregistrare în situațiile prevăzute la alin. (1) lit. a);
 - b)** data de întâi a lunii următoare celei în care persoana impozabilă face opțiunea pentru taxare în situațiile prevăzute la alin. (1) lit. b);
 - c)** data de întâi a lunii următoare celei în care persoana impozabilă are obligația să solicite luarea în evidență ca plătitor de taxă pe valoarea adăugată în situațiile prevăzute la alin. (1) lit. c).
- (6)** Orice persoană impozabilă înregistrată ca plătitor de taxă pe valoarea adăugată care, ulterior înregistrării, realizează exclusiv operațiuni care nu dau drept de deducere trebuie să solicite scoaterea din evidență ca plătitor de taxă pe valoarea adăugată, în termen de 10 zile de la sfârșitul lunii în care realizează exclusiv astfel de operațiuni.
- (7)** Orice persoană impozabilă înregistrată ca plătitor de taxă pe valoarea adăugată trebuie să solicite scoaterea din evidență ca plătitor de taxă pe valoarea adăugată în caz de încetare a activității, în termen de 15 zile de la data actului în care se consemnează situația respectivă.

Articolul 65

Obligația înscrierii codului de identificare fiscală pe documente

- (1)** Plătitorii de impozite și taxe au obligația de a menționa pe facturi, scrisori, oferte, comenzi sau orice alte documente emise codul de identificare fiscală propriu.
- (2)** Documentele prezentate de plătitorii de impozite și taxe băncilor, organelor fiscale și altor instituții publice, contribuabililor și altor persoane interesate, fără a avea înscris codul de identificare fiscală a emitentului, nu sunt valabile ca documente fiscale.

Articolul 66

Declararea filialelor și sediilor secundare

- (1) Contribuabilii au obligația de a declara organului fiscal competent, în termen de 30 de zile, înființarea de sedii secundare.
- (2) Contribuabilii cu domiciliul fiscal în România au obligația de a declara în termen de 30 de zile înființarea de filiale și sedii secundare în străinătate.

Articolul 67

Forma și conținutul declarației de înregistrare fiscală

- (1) Declarația de înregistrare fiscală se întocmește prin completarea unui formular pus la dispoziție gratuit de organul fiscal și va fi însoțită de acte doveditoare ale informațiilor cuprinse în aceasta.
- (2) Declarația de înregistrare fiscală va cuprinde: datele de identificare a contribuabilului, categoriile de obligații de plată datorate potrivit Codului fiscal, datele privind sediile secundare, datele de identificare a împuternicitului, datele privind situația juridică a contribuabilului, precum și alte informații necesare administrării impozitelor și taxelor.

Articolul 68

Certificatul de înregistrare fiscală

- (1) Pe baza declarației de înregistrare fiscală, depusă potrivit art. 63 alin. (3) și (4), organul fiscal competent eliberează certificatul de înregistrare fiscală, în termen de 30 de zile de la data depunerii declarației. În certificatul de înregistrare fiscală se înscrie obligatoriu codul de identificare fiscală.
- (2) Eliberarea certificatelor de înregistrare fiscală nu este supusă taxelor de timbru.
- (3) Contribuabilii care realizează venituri din activitatea de comerț sau prestări de servicii către populație sunt obligați să afișeze certificatul de înregistrare fiscală în locurile unde se desfășoară activitatea.
- (4) În cazul pierderii, furtului sau distrugerii certificatului de înregistrare fiscală, organul fiscal va elibera un duplicat al acestuia, în baza cererii contribuabililor și a dovezii de publicare a pierderii, furtului sau distrugerii în Monitorul Oficial al României, Partea a III-a.

Articolul 69

Modificări ulterioare înregistrării fiscale

- (1) Modificările ulterioare ale datelor din declarația de înregistrare fiscală trebuie aduse la cunoștință organului fiscal competent, în termen de 30 de zile de la data producerii acestora, prin completarea și depunerea declarației de mențiuni.
- (2) La încetarea condițiilor care au generat înregistrarea fiscală, contribuabilii au obligația de a preda organelor fiscale, în vederea anulării, certificatul de înregistrare fiscală, o dată cu depunerea declarației de mențiuni.

Articolul 70

Registrul contribuabililor

- (1) Organul fiscal competent organizează evidența plătitorilor de impozite și taxe în cadrul registrului contribuabililor, care conține:
 - a) datele de identificare a contribuabilului;
 - b) categoriile de obligații fiscale de plată datorate potrivit legii, denumite vector fiscal;
 - c) alte informații necesare administrării obligațiilor fiscale.
- (2) Datele prevăzute la alin. (1) se completează pe baza informațiilor comunicate de contribuabili, de oficiul registrului comerțului, de serviciul de evidență a populației, de la alte autorități și instituții, precum și din constatările proprii ale organului fiscal.
- (3) Datele din registrul contribuabililor pot fi modificate din oficiu ori de câte ori se constată că acestea nu corespund stării de fapt reale și vor fi comunicate contribuabililor.
- (4) Modificarea din oficiu a domiciliului fiscal pe baza constatărilor făcute potrivit alin. (3) se face prin decizie emisă de organul fiscal competent, după ascultarea prealabilă a contribuabilului, potrivit art. 7.

Articolul 71

Obligația de a conduce evidența fiscală

În vederea stabilirii stării de fapt fiscale și a obligațiilor fiscale de plată datorate, contribuabilii sunt obligați să conducă evidențe fiscale, potrivit actelor normative în vigoare.

Articolul 72

Reguli pentru conducerea evidenței contabile și fiscale

- (1) Evidențele contabile și fiscale vor fi conduse și păstrate la domiciliul fiscal al contribuabilului sau la sediile secundare, după caz.
- (2) Dispozițiile legale privind păstrarea, arhivarea și limba folosită pentru evidențele contabile sunt aplicabile și pentru evidențele fiscale.

(3) În cazul în care evidențele contabile și fiscale sunt ținute cu ajutorul sistemelor electronice de gestiune, pe lângă datele arhivate în format electronic contribuabilul este obligat să păstreze și să prezinte aplicațiile informatice cu ajutorul cărora le-a generat.

(4) Contribuabilii sunt obligați să evidențieze veniturile realizate și cheltuielile efectuate din activitățile desfășurate, prin întocmirea registrelor sau a oricăror alte documente prevăzute de lege.

(5) Contribuabilii sunt obligați să utilizeze pentru activitatea desfășurată documente primare și de evidență contabilă stabilite prin lege, achiziționate numai de la unitățile stabilite prin normele legale în vigoare, și să completeze integral rubricile formularelor, corespunzător operațiunilor înregistrate.

(6) Organul fiscal poate lua în considerare orice evidențe relevante pentru impunere ținute de contribuabil.

Titlul V

Declarația fiscală

Articolul 73

Obligația de a depune declarații fiscale

(1) Declarația fiscală se depune de către persoanele obligate potrivit Codului fiscal, la termenele stabilite de acesta.

(2) În cazul în care Codul fiscal nu prevede, Ministerul Finanțelor Publice va stabili termenul de depunere a declarației fiscale.

(3) Obligația de a depune declarație fiscală se menține și în cazurile în care:

a) a fost efectuată plata obligației fiscale;

b) obligația fiscală respectivă este scutită la plată, conform reglementărilor legale;

c) organul fiscal a stabilit din oficiu baza de impunere și obligația fiscală.

(4) În caz de inactivitate temporară sau în cazul obligațiilor de declarare a unor venituri care, potrivit legii, sunt scutite la plata impozitului pe venit, organul fiscal competent poate aproba, la cererea contribuabilului, alte termene sau condiții de depunere a declarațiilor fiscale, în funcție de necesitățile administrării obligațiilor fiscale.

Articolul 74

Forma și conținutul declarației fiscale

(1) Declarația fiscală se întocmește prin completarea unui formular pus la dispoziție gratuit de organul fiscal.

(2) În declarația fiscală contribuabilul trebuie să calculeze cuantumul obligației fiscale, dacă acest lucru este prevăzut de lege.

(3) Contribuabilul are obligația de a completa declarațiile fiscale înscriind corect, complet și cu bună-credință informațiile prevăzute de formular, corespunzătoare situației sale fiscale. Declarația fiscală se semnează de către contribuabil sau de către împuternicit.

(4) Declarația fiscală trebuie însoțită de documentația cerută de prevederile legale.

(5) Pentru anumite categorii de obligații fiscale, stabilite prin ordin al ministrului finanțelor publice, organul fiscal poate transmite contribuabililor formularele de declarare a impozitelor și taxelor, instrucțiunile de completare a acestora, alte informații utile, precum și plicurile preadresate. În acest caz contravaloarea corespondenței se suportă de către organul fiscal.

Articolul 75

Depunerea declarațiilor fiscale

(1) Declarația fiscală se depune la registratura organului fiscal competent sau la poștă prin scrisoare recomandată. Declarația fiscală poate fi transmisă prin mijloace electronice sau prin sisteme de transmitere la distanță, conform procedurii stabilite prin ordin al ministrului finanțelor publice.

(2) Declarațiile fiscale pot fi redactate de organul fiscal sub formă de proces-verbal, dacă din motive independente de voința contribuabilului acesta este în imposibilitatea de a scrie.

(3) Data depunerii declarației fiscale este data înregistrării acesteia la organul fiscal sau data depunerii la poștă, după caz.

(4) Nedepunerea declarației fiscale dă dreptul organului fiscal să procedeze la stabilirea din oficiu a obligațiilor fiscale, prin estimarea bazei de impunere potrivit art. 60.

Articolul 76

Corectarea declarațiilor fiscale

Declarațiile fiscale pot fi corectate de către contribuabil, din proprie inițiativă.

Titlul VI

Stabilirea impozitelor și taxelor

Capitolul I

Dispoziții generale

Articolul 77

Stabilirea impozitelor și taxelor

(1) Impozitele și taxele se stabilesc astfel:

- a) prin declarație fiscală, în condițiile art. 74 alin. (2) și art. 78 alin. (3);
- b) prin decizie emisă de organul fiscal, în celelalte cazuri.

(2) Dispozițiile alin. (1) sunt aplicabile și în cazurile în care impozitul este scutit la plată conform reglementărilor legale, precum și în cazul unei rambursări de impozit.

Articolul 78

Decizia de impunere

(1) Decizia de impunere se emite de organul fiscal competent. Organul fiscal emite decizie de impunere ori de câte ori acesta modifică baza de impunere.

(2) Decizia de impunere se emite, dacă este necesar, și în cazul în care nu s-a emis decizie referitoare la baza de impunere potrivit art. 81.

(3) Declarația fiscală este asimilată cu o decizie de impunere sub rezerva unei verificări ulterioare.

Articolul 79

Forma și conținutul deciziei de impunere

Decizia de impunere trebuie să îndeplinească condițiile prevăzute la art. 38. Decizia de impunere trebuie să cuprindă, pe lângă elementele prevăzute la art. 38 alin. (2), și categoria de impozit, baza de impunere, precum și cuantumul impozitului, pentru fiecare perioadă impozabilă în parte.

Articolul 80

Acte administrative fiscale asimilate deciziilor de impunere

Sunt asimilate deciziilor de impunere și următoarele acte administrative fiscale:

- a) deciziile privind rambursări de taxă pe valoarea adăugată și deciziile privind restituiri de impozite;
- b) deciziile privind bazele de impunere;
- c) deciziile referitoare la obligațiile de plată accesorii.

Articolul 81

Deciziile referitoare la bazele de impunere

(1) Bazele de impunere se stabilesc separat, prin decizie referitoare la bazele de impunere, în următoarele situații:

a) când venitul impozabil este realizat de mai multe persoane. Decizia va cuprinde și repartizarea venitului impozabil pe fiecare persoană care a participat la realizarea venitului;

b) când sursa venitului impozabil se află pe raza altui organ fiscal decât cel competent teritorial. În acest caz competența de a stabili baza de impunere o deține organul fiscal pe raza căruia se află sursa venitului.

(2) Dacă venitul impozabil este realizat de mai multe persoane, atunci acestea pot să-și numească un împuternicit comun în relația cu organul fiscal.

Articolul 82

Stabilirea obligațiilor fiscale sub rezerva verificării ulterioare

(1) Cuantumul obligațiilor fiscale se stabilește sub rezerva verificării ulterioare.

(2) Decizia de impunere sub rezerva verificării ulterioare poate fi desființată sau modificată, din inițiativa organului fiscal sau la solicitarea contribuabilului, pe baza constatărilor organului fiscal competent.

(3) Rezerva verificării ulterioare se anulează numai la împlinirea termenului de prescripție sau ca urmare a inspecției fiscale efectuate în cadrul termenului de prescripție.

Capitolul II

Prescripția dreptului de a stabili obligații fiscale

Articolul 83

Obiectul, termenul și momentul de la care începe să curgă termenul de prescripție a dreptului de stabilire a obligațiilor fiscale

(1) Dreptul organului fiscal de a stabili obligații fiscale se prescrie în termen de 5 ani, cu excepția cazului în care legea dispune altfel.

(2) Termenul de prescripție a dreptului prevăzut la alin. (1) începe să curgă de la data de 1 ianuarie a anului următor celui în care s-a născut creanța fiscală potrivit art. 21, dacă legea nu dispune altfel.

(3) Dreptul de a stabili obligații fiscale se prescrie în termen de 10 ani în cazul în care acestea rezultă din săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală.

(4) Termenul prevăzut la alin. (3) curge de la data săvârșirii faptei ce constituie infracțiune sancționată ca atare printr-o hotărâre judecătorească definitivă.

Articolul 84

Înteruperea și suspendarea termenului de prescripție a dreptului de stabilire a obligației fiscale

Termenele prevăzute la art. 83 se întrerup și se suspendă în cazurile și în condițiile stabilite de lege pentru întreruperea și suspendarea termenului de prescripție a dreptului la acțiune potrivit dreptului comun.

Articolul 85

Efectul împlinirii termenului de prescripție a dreptului de a stabili obligații fiscale

Dacă organul fiscal constată împlinirea termenului de prescripție a dreptului de stabilire a obligației fiscale, va proceda la încetarea procedurii de emitere a titlului de creanță fiscală.

Titlul VII

Inspekția fiscală

Capitolul I

Sfera inspekției fiscale

Articolul 86

Obiectul și funcțiile inspekției fiscale

(1) Inspekția fiscală are ca obiect verificarea bazelor de impunere, a legalității și conformității declarațiilor fiscale, corectitudinii și exactității îndeplinirii obligațiilor de către contribuabili, respectării prevederilor legislației fiscale și contabile, stabilirea diferențelor obligațiilor de plată, precum și a accesoriilor aferente acestora.

(2) Inspekția fiscală are următoarele atribuții:

a) constatarea și investigarea fiscală a tuturor actelor și faptelor rezultând din activitatea contribuabilului supus inspekției sau altor persoane privind legalitatea și conformitatea declarațiilor fiscale, corectitudinea și exactitatea îndeplinirii obligațiilor fiscale, în vederea descoperirii de elemente noi relevante pentru aplicarea legii fiscale;

b) analiza și evaluarea informațiilor fiscale, în vederea confruntării declarațiilor fiscale cu informațiile proprii sau din alte surse;

c) sancționarea potrivit legii a faptelor constatate și dispunerea de măsuri pentru prevenirea și combaterea abaterilor de la prevederile legislației fiscale.

(3) Pentru ducerea la îndeplinire a atribuțiilor prevăzute la alin. (2) organul de inspekție fiscală va proceda la:

a) examinarea documentelor aflate în dosarul fiscal al contribuabilului;

b) verificarea concordanței dintre datele din declarațiile fiscale cu cele din evidența contabilă a contribuabilului;

c) discutarea constatărilor și solicitarea de explicații scrise de la reprezentanții legali ai contribuabililor sau împuterniciții acestora, după caz;

d) solicitarea de informații de la terți;

e) stabilirea de diferențe de obligații fiscale de plată;

f) verificarea locurilor unde se realizează activități generatoare de venituri impozabile;

g) dispunerea măsurilor asigurătorii în condițiile legii;

h) efectuarea de investigații fiscale potrivit alin. (2) lit. a);

i) aplicarea de sancțiuni potrivit prevederilor legale.

Articolul 87

Persoanele supuse inspekției fiscale

Inspekția fiscală se exercită asupra tuturor persoanelor, indiferent de forma lor de organizare, care au obligații de stabilire, reținere și plată a impozitelor și taxelor și a altor obligații fiscale prevăzute de lege.

Articolul 88

Formele și întinderea inspekției fiscale

(1) Formele de inspekție fiscală sunt:

a) inspekția fiscală generală, care reprezintă activitatea de verificare a tuturor obligațiilor fiscale ale unui contribuabil, pentru o perioadă de timp determinată;

b) inspekția fiscală parțială, care reprezintă activitatea de verificare a uneia sau mai multor obligații fiscale, pentru o perioadă de timp determinată.

(2) Inspekția fiscală se poate extinde asupra tuturor raporturilor relevante pentru impozitare, dacă acestea prezintă interes pentru aplicarea legii fiscale.

Articolul 89

Proceduri de control fiscal

În realizarea atribuțiilor inspecția fiscală poate aplica următoarele proceduri de control:

- a)** controlul prin sondaj, care constă în activitatea de verificare selectivă a documentelor și operațiunilor semnificative în care sunt reflectate, modul de calcul, de evidențiere și de plată a obligațiilor fiscale datorate bugetului de stat;
- b)** controlul inopinat, care constă în activitatea de verificare faptică și documentară, în principal, ca urmare a unei sesizări cu privire la existența unor fapte de încălcare a legislației fiscale, fără anunțarea în prealabil a contribuabilului;
- c)** controlul încrucișat, care constă în verificarea documentelor și operațiunilor impozabile ale contribuabilului în corelație cu cele deținute de alte persoane.

Articolul 90

Perioada supusă inspecției fiscale

- (1)** Inspecția fiscală se efectuează în cadrul termenului de prescripție a dreptului de a stabili obligații fiscale.
- (2)** La contribuabilii mari perioada supusă inspecției fiscale începe de la momentul finalizării controlului anterior, în condițiile alin. (1).
- (3)** La celelalte categorii de contribuabili inspecția fiscală se efectuează asupra creanțelor născute în ultimii 3 ani fiscali pentru care există obligația depunerii declarațiilor fiscale. Inspecția fiscală se poate extinde pe perioada de prescripție a dreptului de a stabili obligații fiscale, dacă:
 - a)** există indicii privind diminuarea impozitelor și taxelor;
 - b)** nu au fost depuse declarații fiscale.

Capitolul II

Realizarea inspecției fiscale

Articolul 91

Competența

- (1)** Inspecția fiscală se exercită nemijlocit și neîngrădit prin Agenția Națională de Administrare Fiscală, conform dispozițiilor prezentului titlu.
- (2)** Competența privind efectuarea inspecției fiscale se poate delega altui organ fiscal.

Articolul 92

Selectarea contribuabililor pentru inspecție fiscală

- (1)** Selectarea contribuabililor ce urmează a fi supuși inspecției fiscale este efectuată de către organul fiscal competent.
- (2)** Contribuabilul nu poate face obiecții cu privire la procedura de selectare folosită.

Articolul 93

Avizul de inspecție fiscală

- (1)** Înaintea desfășurării inspecției fiscale, organul fiscal are obligația să înștiințeze contribuabilul în legătură cu acțiunea care urmează să se desfășoare, prin transmiterea unui aviz de inspecție fiscală.
- (2)** Avizul de inspecție fiscală va cuprinde:
 - a)** temeiul juridic al inspecției fiscale;
 - b)** data de începere a inspecției fiscale;
 - c)** obligațiile fiscale și perioadele ce urmează a fi supuse inspecției fiscale;
 - d)** posibilitatea de a solicita amânarea datei de începere a inspecției fiscale. Amânarea datei de începere a inspecției fiscale se poate solicita, o singură dată, pentru motive justificate.

Articolul 94

Comunicarea avizului de inspecție fiscală

- (1)** Avizul de inspecție fiscală se comunică contribuabilului, în scris, înainte de începerea inspecției fiscale, astfel:
 - a)** cu 30 de zile pentru marii contribuabili;
 - b)** cu 15 zile pentru ceilalți contribuabili.
- (2)** Comunicarea avizului de inspecție fiscală nu este necesară:
 - a)** pentru soluționarea unor cereri ale contribuabilului;
 - b)** în cazul unor acțiuni îndeplinite ca urmare a solicitării unor autorități, potrivit legii;
 - c)** în cazul controlului inopinat.

Articolul 95

Locul și timpul desfășurării inspecției fiscale

- (1)** Inspecția fiscală se desfășoară, de regulă, în spațiile de lucru ale contribuabilului. Contribuabilul trebuie să pună la dispoziție un spațiu adecvat, precum și logistica necesară desfășurării inspecției fiscale.

(2) Dacă nu există un spațiu de lucru adecvat pentru derularea inspecției fiscale, atunci activitatea de inspecție se va putea desfășura la sediul organului fiscal sau în orice alt loc stabilit de comun acord cu contribuabilul.

(3) Indiferent de locul unde se desfășoară inspecția fiscală, organul fiscal are dreptul să inspecteze locurile în care se desfășoară activitatea, în prezența contribuabilului sau a unei persoane desemnate de acesta.

(4) Inspecția fiscală se desfășoară, de regulă, în timpul programului de lucru al contribuabilului. Inspecția fiscală se poate desfășura și în afara programului de lucru al contribuabilului, cu acordul scris al acestuia și cu aprobarea conducătorului organului fiscal.

Articolul 96

Reguli privind inspecția fiscală

(1) Inspecția fiscală va avea în vedere examinarea tuturor stărilor de fapt și raporturile juridice care sunt relevante pentru impunere.

(2) Inspecția fiscală va fi efectuată în așa fel încât să afecteze cât mai puțin activitatea curentă a contribuabililor și să utilizeze eficient timpul destinat inspecției fiscale.

(3) Inspecția fiscală se efectuează o singură dată pentru fiecare impozit sau taxă și pentru fiecare perioadă supusă impozitării. Prin excepție, conducătorul inspecției fiscale competent poate decide reverificarea unei anumite perioade dacă, de la data încheierii inspecției fiscale și până la data împlinirii termenului de prescripție, apar date suplimentare necunoscute inspectorilor fiscali la data efectuării verificărilor sau erori de calcul care influențează rezultatele acestora.

(4) Inspecția fiscală se exercită pe baza principiilor independenței, unicității, autonomiei, ierarhizării, teritorialității și descentralizării.

(5) Activitatea de inspecție fiscală se organizează și se desfășoară în baza unor programe anuale, trimestriale și lunare aprobate în condițiile stabilite prin ordin al președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală.

(6) La începerea inspecției fiscale, inspectorul este obligat să prezinte contribuabilului legitimația de inspecție și ordinul de serviciu semnat de conducătorul organului de control. Începerea inspecției fiscale trebuie consemnată în registrul unic de control.

(7) La finalizarea inspecției fiscale, contribuabilul este obligat să dea o declarație scrisă pe propria răspundere din care să rezulte că au fost puse la dispoziție toate documentele și informațiile relevante pentru inspecția fiscală.

(8) Contribuabilul are obligația să îndeplinească măsurile prevăzute în actul întocmit cu ocazia inspecției fiscale, în termenele și condițiile stabilite de organele de inspecție fiscală.

Articolul 97

Obligația de colaborare a contribuabilului

(1) Contribuabilul are obligația să colaboreze la constatarea stărilor de fapt fiscale. Acesta este obligat să dea informații, să prezinte la locul de desfășurare a inspecției fiscale toate documentele, precum și orice alte date necesare clarificării situațiilor de fapt relevante din punct de vedere fiscal.

(2) La începerea inspecției fiscale, contribuabilul va fi informat că poate numi persoane care să dea informații. Dacă informațiile contribuabilului sau cele ale persoanei numite de acesta sunt insuficiente, atunci inspectorul fiscal se poate adresa și altor persoane pentru obținerea de informații.

Articolul 98

Dreptul contribuabilului de a fi informat

(1) Contribuabilul va fi informat pe parcursul desfășurării inspecției fiscale asupra constatărilor rezultate din inspecția fiscală.

(2) La încheierea inspecției fiscale, organul fiscal va purta o discuție finală cu contribuabilul asupra constatărilor și consecințelor lor fiscale.

(3) Data, ora, locul și problematica discuției vor fi comunicate contribuabilului în timp util.

(4) Contribuabilul are dreptul să prezinte, în scris, punctul de vedere cu privire la constatările inspecției fiscale.

Articolul 99

Sesizarea organelor de urmărire penală

(1) Organele fiscale vor sesiza organele de urmărire penală în legătură cu constatările efectuate cu ocazia inspecției fiscale și care ar putea întruni elemente constitutive ale unei infracțiuni, în condițiile prevăzute de legea penală.

(2) În situațiile prevăzute la alin. (1) organele de inspecție au obligația de a întocmi proces-verbal semnat de organul de inspecție și de către contribuabilul supus inspecției, cu sau fără explicații ori obiecțiuni din partea contribuabilului. În cazul în care cel supus controlului refuză să semneze procesul-verbal, organul de inspecție fiscală va consemna despre aceasta în procesul-verbal. În toate cazurile procesul-verbal va fi comunicat contribuabilului.

Articolul 100

Raportul privind rezultatul inspecției fiscale

- (1) Rezultatul inspecției fiscale va fi consemnat într-un raport scris, în care se vor prezenta constatările inspecției, din punct de vedere faptic și legal.
- (2) Dacă, ca urmare a inspecției, se modifică baza de impunere, raportul întocmit va sta la baza emiterii deciziei de impunere. În cazul în care baza de impunere nu se modifică, acest fapt va fi comunicat în scris contribuabilului.

Titlul VIII

Colectarea creanțelor fiscale

Capitolul I

Dispoziții generale

Articolul 101

Colectarea creanțelor fiscale

- (1) În sensul prezentului titlu, colectarea constă în exercitarea acțiunilor care au ca scop stingerea creanțelor fiscale.
- (2) Colectarea creanțelor fiscale se face în temeiul unui titlu de creanță sau al unui titlu executoriu, după caz.
- (3) Titlul de creanță este actul prin care se stabilește și se individualizează creanța fiscală, întocmit de organele competente sau de persoanele îndreptățite, potrivit legii.

Articolul 102

Termenele de plată

- (1) Creanțele fiscale sunt scadente la expirarea termenelor prevăzute de Codul fiscal sau de alte legi care le reglementează.
- (2) Pentru diferențele de obligații fiscale principale și pentru obligațiile fiscale accesorii, stabilite potrivit legii, termenul de plată se stabilește în funcție de data comunicării acestora, astfel:
 - a) dacă data comunicării este cuprinsă în intervalul 1-15 din lună, termenul de plată este până la data de 5 a lunii următoare;
 - b) dacă data comunicării este cuprinsă în intervalul 16-31 din lună, termenul de plată este până la data de 20 a lunii următoare.
- (3) Pentru creanțele fiscale care nu au prevăzute termene de plată Ministerul Finanțelor Publice este abilitat să stabilească aceste termene.
- (4) Contribuțiile la bugetul asigurărilor sociale de stat, la bugetul asigurărilor pentru șomaj și la fondul asigurărilor sociale de sănătate, după calcularea și reținerea acestora conform reglementărilor legale în materie, se virează până la data de 25 a lunii următoare celei pentru care se efectuează plata drepturilor salariale.

Capitolul II

Stingerea creanțelor fiscale prin plată, compensare și restituire

Articolul 103

Dispoziții privind efectuarea plății

- (1) Plățile către organele fiscale se efectuează prin intermediul băncilor, trezoreriilor și al altor instituții autorizate să deruleze operațiuni de plată.
- (2) Plata obligațiilor fiscale se efectuează de către debitori, distinct, pe fiecare impozit, taxă sau alte obligații fiscale, inclusiv dobânzi și penalități de întârziere.
- (3) În cazul stingerii prin plată a obligațiilor fiscale, momentul plății este:
 - a) în cazul plăților în numerar, data înscrisă în documentul de plată eliberat de organele sau persoanele abilitate de organul fiscal;
 - b) în cazul plăților efectuate prin mandat poștal sau prin decontare bancară, data la care băncile debitează contul plătitorului pe baza instrumentelor de decontare specifice, confirmate prin ștampila și semnătura autorizată a acestora, cu excepția situației prevăzute la art. 110.

Articolul 104

Ordinea stingerii datoriilor

- (1) Plata obligațiilor fiscale se efectuează în următoarea ordine:
 - a) obligații fiscale cu termene de plată în anul curent;
 - b) obligații fiscale datorate și neachitate la data de 31 decembrie a anului precedent, în ordinea vechimii, până la stingerea integrală a acestora;
 - c) dobânzi, penalități de întârziere aferente obligațiilor fiscale prevăzute la lit. b);

d) obligații fiscale cu termene de plată viitoare, la solicitarea debitorului.

(2) În situația în care debitorul nu efectuează plata obligațiilor fiscale, conform prevederilor alin. (1), creditorul fiscal va proceda la stingerea obligațiilor fiscale pe care le administrează, în conformitate cu ordinea de plată reglementată de prezentul cod, și va înștiința despre aceasta debitorul în termen de 10 zile de la data efectuării stingerii.

Articolul 105

Compensarea

(1) Prin compensare se sting creanțele administrate de Ministerul Finanțelor Publice cu creanțele debitorului reprezentând sume de rambursat sau de restituit de la buget, până la concurența celei mai mici sume, când ambele părți dobândesc reciproc atât calitatea de creditor, cât și pe cea de debitor, dacă legea nu prevede altfel.

(2) Creanțele fiscale administrate de unitățile administrativ-teritoriale se sting prin compensarea cu creanțele debitorului reprezentând sume de restituit de la bugetele locale, până la concurența celei mai mici sume, când ambele părți dobândesc reciproc atât calitatea de creditor, cât și pe cea de debitor, dacă legea nu prevede altfel.

(3) Compensarea se face de organul fiscal competent la cererea debitorului sau înainte de restituirea ori rambursarea sumelor cuvenite acestuia, după caz, în ordinea prevăzută la art. 104 alin. (1).

(4) Compensarea creanțelor debitorului se va efectua cu obligații datorate aceluiași buget, urmând ca din diferența rămasă să fie compensate obligațiile datorate altor bugete, în următoarea ordine:

a) bugetul de stat;

b) fondul de risc pentru garanții de stat, pentru împrumuturi externe;

c) bugetul asigurărilor sociale de stat;

d) bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate;

e) bugetul asigurărilor pentru șomaj.

(5) Organul competent va înștiința în scris debitorul despre măsura compensării luate potrivit alin. (3), în termen de 7 zile de la data efectuării operațiunii.

Articolul 106

Restituiri de sume

(1) Se restituie, la cerere, debitorului următoarele sume:

a) cele plătite fără existența unui titlu de creanță;

b) cele plătite în plus față de obligația fiscală;

c) cele plătite ca urmare a unei erori de calcul;

d) cele plătite ca urmare a aplicării eronate a prevederilor legale;

e) cele de rambursat de la bugetul de stat;

f) cele stabilite prin hotărâri ale organelor judiciare sau ale altor organe competente potrivit legii;

g) cele rămase după efectuarea distribuirii prevăzute la art. 160;

h) cele rezultate din valorificarea bunurilor sechestrate sau din reținerile prin poprire, precum și cauțiunea depusă în conformitate cu prevederile art. 164 alin. (1), după caz, în temeiul hotărârii judecătorești prin care se dispune desființarea executării silite.

(2) În cazul restituirii sumelor în valută confiscate, aceasta se realizează conform legii, în lei la cursul de referință al pieței valutare pentru euro, comunicat de Banca Națională a României, de la data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se dispune restituirea.

(3) Dacă debitorul înregistrează obligații fiscale restante, sumele prevăzute la alin. (1) și (2) se vor restitui numai după efectuarea compensării potrivit prezentului cod.

(4) În cazul în care suma de rambursat sau de restituit este mai mică decât obligațiile fiscale restante ale debitorului, se va efectua compensarea până la concurența sumei de rambursat sau de restituit.

(5) În cazul în care suma de rambursat sau de restituit este mai mare decât suma reprezentând obligații fiscale restante ale debitorului, se va efectua compensarea până la concurența obligațiilor fiscale restante, diferența rezultată restituindu-se debitorului.

Articolul 107

Obligația băncilor supuse regimului de supraveghere specială sau de administrare specială

Băncile supuse regimului de supraveghere specială sau de administrare specială și care efectuează plățile dispuse în limita încasărilor vor deconta zilnic, cu prioritate, sumele reprezentând obligații fiscale cuprinse în ordinele de plată emise de debitori și/sau creanțe fiscale cuprinse în dispozițiile de încasare emise de organele de executare.

Capitolul III

Dobânzi și penalități de întârziere

Articolul 108

Dispoziții generale privind dobânzi și penalități de întârziere

(1) Pentru neachitarea la termenul de scadență de către debitor a obligațiilor de plată, se datorează după acest termen dobânzi și penalități de întârziere.

(2) Nu se datorează dobânzi și penalități de întârziere pentru sumele datorate cu titlu de amenzi, dobânzi și penalități de întârziere stabilite potrivit legii.

Articolul 109

Dobânzi

(1) Dobânzile se calculează pentru fiecare zi, începând cu ziua imediat următoare termenului de scadență și până la data stingerii sumei datorate inclusiv.

(2) Prin excepție de la prevederile alin. (1), se datorează dobânzi după cum urmează:

a) pentru diferențele de impozite și taxe, stabilite de organele competente, dobânzile se datorează începând cu ziua imediat următoare scadenței impozitului sau taxei, pentru care s-a stabilit diferența, până la data stingerii acesteia inclusiv;

b) pentru impozitele și taxele stinse prin executare silită, dobânzile se calculează până la data întocmirii procesului-verbal de distribuire inclusiv. În cazul plății prețului în rate, dobânzile se calculează până la data întocmirii procesului-verbal de distribuire a avansului. Pentru suma rămasă de plată dobânda este datorată de către cumpărător;

c) pentru impozitele și taxele debitorului declarat insolubil, dobânzile se calculează până la data încheierii procesului-verbal de constatare a insolabilității, inclusiv.

(3) Modul de calcul al dobânzilor aferente sumelor reprezentând eventuale diferențe între impozitul pe profit plătit la data de 25 ianuarie a anului următor celui de impunere și impozitul pe profit datorat conform declarației de impunere întocmite pe baza situației financiare anuale va fi reglementat prin norme metodologice aprobate prin ordin al ministrului finanțelor publice.

(4) Pentru obligațiile fiscale neachitate la termenul de plată, reprezentând impozitul pe venitul global, se datorează dobânzi după cum urmează:

a) pentru anul fiscal de impunere dobânzile pentru plățile anticipate stabilite de organul fiscal prin decizii de plăți anticipate se calculează până la data plății debitului sau, după caz, până la data de 31 decembrie;

b) dobânzile pentru sumele neachitate în anul de impunere, potrivit lit. a), se calculează începând cu data de 1 ianuarie a anului următor până la data stingerii acestora, inclusiv;

c) în cazul în care impozitul pe venit stabilit prin decizia de impunere anuală este mai mic decât cel stabilit prin deciziile de plăți anticipate, dobânzile se recalculează, începând cu data de 1 ianuarie a anului următor celui de impunere, la soldul neachitat în raport cu impozitul anual stabilit prin decizia de impunere anuală, urmând a se face regularizarea dobânzii în mod corespunzător.

(5) Nivelul dobânzii se stabilește prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Finanțelor Publice, corelat cu nivelul dobânzii de referință a Băncii Naționale a României, o dată pe an, în luna decembrie, pentru anul următor, sau în cursul anului, dacă aceasta se modifică cu peste 5 puncte procentuale.

Articolul 110

Dobânzi și penalități de întârziere în cazul plăților efectuate prin decontare bancară

Nedecontarea de către unitățile bancare a sumelor cuvenite bugetului, în termen de 3 zile lucrătoare de la data debitării contului plătitorului, nu îl exonerează pe plătitor de obligația de plată a sumelor respective și atrage pentru acesta dobânzi și penalități de întârziere la nivelul celor prevăzute la art. 109 și 114, după termenul de 3 zile.

Articolul 111

Dobânzi și penalități de întârziere în cazul compensării și în cazul deschiderii procedurii de reorganizare judiciară

(1) În cazul creanțelor fiscale stinse prin compensare, dobânzile se datorează până la data stingerii inclusiv. Data stingerii este, pentru compensările la cerere, data depunerii la organul competent a cererii de compensare, iar pentru compensările efectuate înaintea restituirii sau rambursării sumei cuvenite debitorului, data depunerii cererii de rambursare sau restituire.

(2) În cazul în care în urma exercitării controlului sau analizării cererii de compensare s-a stabilit că suma ce urmează a se compensa este mai mică decât suma cuprinsă în cererea de compensare, dobânzile și penalitățile de întârziere se recalculează pentru diferența rămasă de la data înregistrării cererii de compensare.

(3) Pentru obligațiile fiscale stinse prin procedurile de compensare prevăzute de actele normative speciale, data stingerii este data la care se efectuează compensarea prevăzută în actul normativ care o reglementează sau în normele metodologice de aplicare a acestuia, aprobate prin ordin al ministrului finanțelor publice.

(4) Pentru obligațiile fiscale neplătite la termen atât înainte, cât și după deschiderea procedurii de reorganizare judiciară se datorează dobânzi și penalități de întârziere până la data deschiderii procedurii de faliment.

Articolul 112

Dobânzi în cazul înlesnirilor la plată

Pe perioada pentru care au fost acordate înlesniri la plata impozitelor și taxelor restante se datorează dobânzi.

Articolul 113

Dobânzi în cazul sumelor de restituit sau de rambursat de la buget

(1) Pentru sumele de restituit sau de rambursat de la buget contribuabilii au dreptul la dobândă din ziua următoare expirării termenului prevăzut de art. 191 alin. (2), cu excepția sumelor provenite din impozitul pe venit.

(2) Nivelul dobânzii este cel prevăzut la art. 109 alin. (5).

Articolul 114

Penalități de întârziere

(1) Plata cu întârziere a obligațiilor fiscale se sancționează cu o penalitate de întârziere de 0,5% pentru fiecare lună și/sau pentru fiecare fracțiune de lună de întârziere, începând cu data de întâi a lunii următoare scadenței acestora până la data stingerii acestora inclusiv. Penalitatea de întârziere nu înlătură obligația de plată a dobânzilor.

(2) Pentru situațiile prevăzute la art. 109 alin. (3) și (4) penalităților de întârziere li se aplică regimul stabilit pentru dobânzi.

(3) Penalitatea de întârziere se datorează până la data începerii procedurii de executare silită.

(4) În cazul în care s-au acordat înlesniri la plată, penalitatea de întârziere se datorează până la data de întâi a lunii următoare celei în care s-au acordat înlesnirile. Nerespectarea înlesnirilor la plată, așa cum au fost acordate, conduce la calculul penalităților de întârziere de la data încetării valabilității înlesnirilor, conform legii.

(5) Nivelul penalității de întârziere se poate modifica anual prin legea bugetului de stat.

Capitolul IV Înlesniri la plată

Articolul 115

Înlesniri la plata obligațiilor fiscale

La cererea temeinic justificată a contribuabililor, organul fiscal competent poate acorda pentru obligațiile fiscale restante, atât înaintea începerii executării silite, cât și în timpul efectuării acesteia, înlesniri la plată, în condițiile legii.

Capitolul V Constituirea de garanții

Articolul 116

Constituirea de garanții

Organul fiscal solicită constituirea unei garanții pentru:

a) suspendarea executării silite în condițiile art. 137 alin. (6);

b) ridicarea măsurilor asigurătorii;

c) asumarea obligației de plată de către altă persoană prin angajament de plată, în condițiile art. 23 alin. (2) lit. d);

d) în alte cazuri prevăzute de lege.

Articolul 117

Tipuri de garanții

Garanțiile pentru luarea măsurilor prevăzute la art. 116 se pot constitui, în condițiile legii, prin:

a) consemnarea de mijloace bănești la o unitate a Trezoreriei Statului;

b) scrisoare de garanție bancară;

c) ipotecă asupra unor bunuri imobile din țară;

d) gaj asupra unor bunuri mobile;

e) fidejusiune.

Articolul 118

Valorificarea garanțiilor

Organul competent, în condițiile legii, se îndestulează din garanțiile depuse, dacă nu s-a realizat scopul pentru care acestea au fost solicitate.

Capitolul VI Măsuri asigurătorii

Articolul 119

Poprirea și sechestrul asigurătoriu

(1) Măsurile asigurătorii prevăzute în prezentul capitol se dispun și se duc la îndeplinire, prin procedura administrativă, de organele fiscale competente.

(2) Se dispun măsuri asigurătorii sub forma popririi asigurătorii și sechestrului asigurătoriu asupra bunurilor mobile și/sau imobile proprietatea debitorului, precum și asupra veniturilor acestuia, când există pericolul ca acesta să se sustragă, să-și ascundă ori să-și risipească patrimoniul, periclitând sau îngreunând în mod considerabil colectarea.

(3) Aceste măsuri pot fi luate și în cazul în care creanța nu a fost încă individualizată și nu a devenit scadentă. Măsurile asigurătorii dispuse, dacă nu au fost desființate în condițiile legii, rămân valabile pe toată perioada executării silită, fără îndeplinirea altor formalități. O dată cu individualizarea creanței și ajungerea acesteia la scadență, în cazul neplătii, măsurile asigurătorii se transformă în măsuri executorii.

(4) Măsurile asigurătorii se dispun prin decizie emisă de organul fiscal competent. În decizie organul fiscal va preciza debitorului că prin constituirea unei garanții la nivelul creanței stabilite sau estimate, după caz, măsurile asigurătorii vor fi ridicate.

(5) Decizia de instituire a măsurilor asigurătorii trebuie motivată și semnată de către conducătorul organului fiscal competent.

(6) Măsurile asigurătorii dispuse potrivit alin. (2), precum și cele dispuse de instanțele judecătorești sau de alte organe competente se duc la îndeplinire în conformitate cu dispozițiile referitoare la executarea silită, care se aplică în mod corespunzător.

(7) În cazul înființării sechestrului asigurătoriu asupra bunurilor imobile, un exemplar al procesului-verbal întocmit de organul de executare se comunică pentru înscriere Biroului de carte funciară.

(8) Înscrierea face opozabil sechestrul tuturor acelora care, după înscriere, vor dobândi vreun drept asupra imobilului respectiv. Actele de dispoziție ce ar interveni ulterior înscrierii prevăzute la alin. (7) sunt lovite de nulitate absolută.

(9) Dacă valoarea bunurilor proprii ale debitorului nu acoperă integral creanța bugetară, măsurile asigurătorii pot fi înființate și asupra bunurilor deținute de către debitor în proprietate comună cu terțe persoane, pentru cota-parte deținută de acesta.

(10) Împotriva actelor prin care se dispun și se duc la îndeplinire măsurile asigurătorii cel interesat poate face contestație în conformitate cu prevederile art. 162.

Articolul 120

Ridicarea măsurilor asigurătorii

Măsurile asigurătorii instituite potrivit art. 119 se ridică, prin decizie motivată, de către creditorii fiscali, când au încetat motivele pentru care au fost dispuse sau la constituirea garanției prevăzute la art. 117, după caz.

Capitolul VII

Prescripția dreptului de a cere executarea silită și a dreptului de a cere compensarea sau restituirea

Articolul 121

Începerea termenului de prescripție

(1) Dreptul de a cere executarea silită a creanțelor fiscale se prescrie în termen de 5 ani de la data de 1 ianuarie a anului următor celui în care a luat naștere acest drept.

(2) Termenul de prescripție prevăzut la alin. (1) se aplică și creanțelor provenind din amenzi contravenționale.

Articolul 122

Suspendarea termenului de prescripție

Termenul de prescripție prevăzut la art. 121 se suspendă:

- a) în cazurile și în condițiile stabilite de lege pentru suspendarea termenului de prescripție a dreptului la acțiune;
- b) în cazurile și în condițiile în care suspendarea executării este prevăzută de lege ori a fost dispusă de instanța judecătorească sau de alt organ competent, potrivit legii;
- c) pe perioada valabilității înlesnirii acordate potrivit legii;
- d) cât timp debitorul își sustrage veniturile și bunurile de la executarea silită;
- e) în alte cazuri prevăzute de lege.

Articolul 123

Întreruperea termenului de prescripție

Termenul de prescripție prevăzut la art. 121 se întrerupe:

- a) în cazurile și în condițiile stabilite de lege pentru întreruperea termenului de prescripție a dreptului la acțiune;

- b)** pe data îndeplinirii de către debitor, înainte de începerea executării silite sau în cursul acesteia, a unui act voluntar de plată a obligației prevăzute în titlul executoriu ori a recunoașterii în orice alt mod a datoriei;
- c)** pe data îndeplinirii, în cursul executării silite, a unui act de executare silită;
- d)** pe data întocmirii, potrivit legii, a actului de constatare a insolvabilității contribuabilului;
- e)** în alte cazuri prevăzute de lege.

Articolul 124

Efecte ale împlinirii termenului de prescripție

- (1)** Dacă organul de executare constată împlinirea termenului de prescripție a dreptului de a cere executarea silită a creanțelor fiscale, acesta va proceda la încetarea măsurilor de realizare și la scăderea acestora din evidența analitică pe plătitori.
- (2)** Sumele achitate de debitor în contul unor creanțe fiscale, după împlinirea termenului de prescripție, nu se restituie.

Articolul 125

Prescripția dreptului de a cere compensarea sau restituirea

Dreptul contribuabililor de a cere compensarea sau restituirea creanțelor fiscale se prescrie în termen de 5 ani de la data de 1 ianuarie a anului următor celui în care a luat naștere dreptul la compensare sau restituire.

Capitolul VIII

Stingerea creanțelor fiscale prin executare silită

Secțiunea 1

Dispoziții generale

Articolul 126

Organele de executare silită

- (1)** În cazul în care debitorul nu-și plătește de bunăvoie obligațiile fiscale datorate, organele fiscale competente, pentru stingerea acestora, vor proceda la acțiuni de executare silită, potrivit prezentului cod.
- (2)** Organele fiscale care administrează creanțe fiscale sunt abilitate să ducă la îndeplinire măsurile asigurătorii și să efectueze procedura de executare silită.
- (3)** Creanțele bugetare care se încasează, se administrează, se contabilizează și se utilizează de instituțiile publice, provenite din venituri proprii, precum și cele rezultate din raporturi juridice contractuale se execută prin organe proprii, acestea fiind abilitate să ducă la îndeplinire măsurile asigurătorii și să efectueze procedura de executare silită, potrivit prevederilor prezentului cod.
- (4)** Organele prevăzute la alin. (2) și (3) sunt denumite în continuare organe de executare silită.
- (5)** Pentru efectuarea procedurii de executare silită este competent organul de executare în a cărui rază teritorială se găsesc bunurile urmăribile, coordonarea întregii executări revenind organului de executare în a cărui rază teritorială își are domiciliul fiscal debitorul. În cazul în care executarea silită se face prin poprire, organul de executare coordonator poate proceda la aplicarea acestei măsuri de executare asupra terțului poprit, indiferent de locul unde își are domiciliul fiscal.
- (6)** Atunci când se constată că există pericolul evident de înstrăinare, substituie sau de sustragere de la executare silită a bunurilor și veniturilor urmăribile ale debitorului, organul de executare în a cărui rază teritorială se află domiciliul fiscal al debitorului poate proceda la indisponibilizarea și executarea silită a acestora, indiferent de locul în care se găsesc bunurile.
- (7)** Organul de executare coordonator va sesiza în scris celelalte organe prevăzute la alin. (5), comunicându-le titlul executoriu în copie certificată, situația debitorului, contul în care se vor vira sumele încasate, precum și orice alte date utile pentru identificarea debitorului și a bunurilor ori veniturilor urmăribile.
- (8)** În cazul în care asupra acelorași venituri ori bunuri ale debitorului a fost pornită executarea, atât pentru realizarea titlurilor executorii privind creanțe fiscale, cât și pentru titluri ce se execută în condițiile prevăzute de alte dispoziții legale, executarea silită se va face, potrivit dispozițiilor prezentului cod, de către organele de executare prevăzute de acesta. Dispozițiile legii privind procedura reorganizării judiciare și a falimentului se aplică în mod corespunzător.
- (9)** Când se constată că domiciliul sau sediul debitorului se află în raza teritorială a altui organ de executare, titlul executoriu împreună cu dosarul executării vor fi trimise acestuia, înștiințându-se, dacă este cazul, organul de la care s-a primit titlul executoriu.

Articolul 127

Executarea silită în cazul debitorilor solidari

- (1)** Organul de executare coordonator, în cazul debitorilor solidari, este cel în a cărui rază teritorială își are domiciliul fiscal debitorul despre care există indicii că deține mai multe venituri sau bunuri urmăribile.

(2) Organul de executare coordonator înscrie în întregime debitul în evidențele sale și ia măsuri de executare silită, comunicând întregul debit fiecărui organ de executare în a cărui rază teritorială domiciliază sau își au sediul ceilalți codebitori, aplicându-se dispozițiile art. 126.

(3) Organele de executare sesizate cărora li s-a comunicat debitul, după înscrierea acestuia într-o evidență nominală, vor lua măsuri de executare silită și vor comunica organului de executare coordonator sumele realizate în contul debitorului, în termen de 10 zile de la realizarea acestora.

(4) Dacă organul de executare coordonator, care ține evidența întregului debit, constată că acesta a fost realizat prin actele de executare silită făcute de el însuși și de celelalte organe sesizate potrivit alin. (3), el este obligat să ceară în scris acestora din urmă să înceteze de îndată executarea silită.

Articolul 128

Executorii fiscali

(1) Executarea silită se face de organul de executare competent prin intermediul executorilor fiscali. Aceștia trebuie să dețină o legitimație de serviciu pe care trebuie să o prezinte în exercitarea activității.

(2) Executorul fiscal este împuternicit în fața debitorului și a terților prin legitimația de executor fiscal și delegație emisă de organul de executare silită.

(3) În exercitarea atribuțiilor ce le revin, pentru aplicarea procedurilor de executare silită, executorii fiscali pot:

a) să intre în orice incintă de afaceri a debitorului, persoană juridică, sau în alte incinte unde acesta își păstrează bunurile, în scopul identificării bunurilor sau valorilor care pot fi executate silit, precum și să analizeze evidența contabilă a debitorului în scopul identificării terților care datorează sau dețin în păstrare venituri ori bunuri ale debitorului;

b) să intre în toate încăperile în care se găsesc bunuri sau valori ale debitorului, persoană fizică, precum și să cerceteze toate locurile în care acesta își păstrează bunurile;

c) să solicite și să cerceteze orice document sau element material care poate constitui o probă în determinarea bunurilor proprietate a debitorului.

(4) Executorul fiscal poate intra în încăperile ce reprezintă domiciliul sau reședința unei persoane fizice, cu consimțământul acesteia, iar în caz de refuz, organul de executare va cere autorizarea instanței judecătorești competente potrivit dispozițiilor Codului de procedură civilă.

(5) Accesul executorului fiscal în locuință, în incinta de afaceri sau în orice altă încăpere a debitorului, persoană fizică sau juridică, se poate efectua între orele 6,00-20,00, în orice zi lucrătoare. Executarea începută va putea continua în aceeași zi sau în zilele următoare. În cazuri temeinic justificate de pericolul înstrăinării unor bunuri, accesul în încăperile debitorului va avea loc și la alte ore decât cele menționate, precum și în zilele nelucrătoare, în baza autorizației prevăzute la alin. (4).

(6) În absența debitorului sau dacă acesta refuză accesul în oricare dintre încăperile prevăzute la alin. (3), executorul fiscal poate să pătrundă în acestea în prezența unui reprezentant al poliției ori al jandarmeriei sau a altui agent al forței publice și a doi martori majori, fiind aplicabile prevederile alin. (4) și (5).

Articolul 129

Executarea silită împotriva unei asocieri fără personalitate juridică

Pentru executarea silită a creanțelor fiscale datorate de o asocierie fără personalitate juridică, chiar dacă există un titlu executoriu pe numele asocierii, pot fi executate silit atât bunurile mobile și imobile ale asocierii, cât și bunurile personale ale membrilor acesteia.

Articolul 130

Titlul executoriu și condițiile pentru începerea executării silite

(1) Executarea silită a creanțelor fiscale se efectuează numai în temeiul unui titlu executoriu emis de organul fiscal competent sau al unui înscris care, potrivit legii, constituie titlu executoriu.

(2) Titlul de creanță devine titlu executoriu la data la care creanța fiscală este scadentă prin expirarea termenului de plată prevăzut de lege sau stabilit de organul competent ori în alt mod prevăzut de lege.

(3) Executarea silită începe numai după ce debitorul a fost înștiințat să plătească, iar după înștiințare au trecut 15 zile de la comunicare.

(4) Actul prevăzut la alin. (1), în cuprinsul căruia s-a înscris creanța fiscală, denumit titlu executoriu, va conține, pe lângă elementele prevăzute la art. 38 alin. (2), următoarele: codul de identificare fiscală; domiciliul fiscal al acestuia, precum și orice alte date de identificare; cuantumul și natura sumelor datorate și neachitate; temeiul legal al puterii executorii a titlului.

(5) Pentru debitorii obligați în mod solidar la plata creanțelor fiscale se va întocmi un singur titlu executoriu.

(6) Titlurile executorii emise de alte organe competente, care privesc creanțe fiscale, se transmit în termen de cel mult 30 de zile de la emitere, spre executare silită, potrivit legii, organelor prevăzute la art. 126.

(7) În cazul în care titlurile executorii emise de alte organe decât cele prevăzute la art. 31 alin. (1) nu cuprind unul dintre următoarele elemente: numele și prenumele sau denumirea debitorului, codul numeric personal, codul unic de înregistrare, domiciliul sau sediul, cuantumul sumei datorate, temeiul legal, semnătura organului care l-a emis și dovada comunicării acestora, organul de executare va restitui de îndată titlurile executorii organelor emitente.

(8) În cazul în care titlul executoriu i-a fost transmis spre executare de către un alt organ, organul de executare îi va confirma primirea, în termen de 30 de zile.

Articolul 131

Reguli privind executarea silită

(1) Executarea silită se poate întinde asupra tuturor veniturilor și bunurilor proprietate a debitorului, urmăribile potrivit legii, iar valorificarea acestora se efectuează numai în măsura necesară pentru realizarea creanțelor fiscale și a cheltuielilor de executare.

(2) Bunurile supuse unui regim special de circulație pot fi urmărite numai cu respectarea condițiilor prevăzute de lege.

(3) În cadrul procedurii de executare silită se pot folosi succesiv sau concomitent modalitățile de executare silită prevăzute de prezentul cod.

(4) Executarea silită a creanțelor fiscale nu se primează.

(5) Executarea silită se desfășoară până la stingerea creanțelor fiscale înscrise în titlul executoriu, inclusiv a dobânzilor, penalităților de întârziere ori a altor sume, datorate sau acordate potrivit legii prin acesta, precum și a cheltuielilor de executare.

(6) În cazul în care prin titlul executoriu sunt prevăzute, după caz, dobânzi, penalități de întârziere sau alte sume, fără să fi fost stabilit cuantumul acestora, ele vor fi calculate de către organul de executare și consemnate într-un proces-verbal care constituie titlu executoriu, care se comunică debitorului.

(7) Față de terți, inclusiv față de stat, o garanție reală și celelalte sarcini reale asupra bunurilor au un grad de prioritate care se stabilește de la momentul în care acestea au fost făcute publice prin oricare dintre metodele prevăzute de lege.

Articolul 132

Obligația de informare

În vederea începerii executării silite, organul de executare competent se poate folosi de mijloacele de probă prevăzute la art. 43, în vederea determinării averii și a venitului debitorului. La cererea organului fiscal, debitorul este obligat să furnizeze în scris, pe propria răspundere, informațiile solicitate.

Articolul 133

Precizarea naturii debitului

În toate actele de executare silită trebuie să se indice titlul executoriu și să se arate natura și cuantumul debitului ce face obiectul executării.

Articolul 134

Somația

(1) Executarea silită începe prin comunicarea somației. Dacă în termen de 15 zile de la comunicarea somației nu se stinge debitul, se continuă măsurile de executare silită. Somația este însoțită de un exemplar al titlului executoriu.

(2) Somația cuprinde, pe lângă elementele prevăzute la art. 38 alin. (2), următoarele: numărul dosarului de executare; suma pentru care se începe executarea silită; termenul în care cel somat urmează să plătească suma prevăzută în titlul executoriu, precum și indicarea consecințelor nerespectării acesteia.

Articolul 135

Drepturi și obligații ale terțului

Terțul nu se poate opune sechestrării unui bun al debitorului, invocând un drept de gaj, drept de ipotecă sau un privilegiu. Terțul va participa la distribuirea sumelor rezultate din valorificarea bunului, potrivit legii.

Articolul 136

Evaluarea bunurilor supuse executării silite

(1) Înaintea valorificării bunurilor acestea vor fi evaluate. În acest scop organul de executare va apela la organe și persoane de specialitate, a căror selectare nu este supusă reglementărilor privind achizițiile publice și care sunt obligate să își îndeplinească atribuțiile ce le revin în acest sens.

(2) Organul de executare va actualiza prețul de evaluare ținând cont de rata inflației.

(3) Atunci când se consideră necesar, organul de executare va proceda la o nouă evaluare.

Articolul 137

Suspendarea sau încetarea executării silite

- (1) Executarea silită se poate suspenda, întrerupe sau poate înceta în cazurile prevăzute de prezentul cod.
- (2) Executarea silită se suspendă:
- a) când suspendarea a fost dispusă de instanță sau de creditor, în condițiile legii;
 - b) la data comunicării aprobării înlesnirii la plată, în condițiile legii;
 - c) în cazul prevăzut la art. 145;
 - d) în alte cazuri prevăzute de lege.
- (3) Executarea silită se întrerupe:
- a) la data declarării stării de insolabilitate a debitorului;
 - b) în alte cazuri prevăzute de lege.
- (4) Executarea silită încetează dacă:
- a) s-au stins integral obligațiile fiscale prevăzute în titlul executoriu, inclusiv obligațiile de plată accesorii, cheltuielile de executare și orice alte sume stabilite în sarcina debitorului, potrivit legii;
 - b) a fost desființat titlul executoriu;
 - c) în alte cazuri prevăzute de lege.
- (5) În cazul în care popririle înființate de organul de executare generează imposibilitatea debitorului de a-și continua activitatea economică, cu consecințe sociale deosebite, creditorul fiscal poate dispune, la cererea debitorului și ținând seama de motivele invocate de acesta, suspendarea temporară, totală sau parțială a executării silită prin poprirea conturilor bancare.
- (6) O dată cu cererea de suspendare prevăzută la alin. (5) debitorul va indica bunurile libere de orice sarcini, oferite în vederea sechestrării, sau alte garanții prevăzute de lege.

Secțiunea a 2-a

Executarea silită prin poprire

Articolul 138

Executarea silită a sumelor ce se cuvin debitorilor

- (1) Sunt supuse executării silită prin poprire orice sume urmăribile reprezentând venituri și disponibilități bănești în lei și în valută, titluri de valoare sau alte bunuri mobile necorporale, deținute și/sau datorate, cu orice titlu, debitorului de către terțe persoane sau pe care aceștia le vor datora și/sau deține în viitor în temeiul unor raporturi juridice existente.
- (2) În cazul sumelor urmăribile reprezentând venituri și disponibilități în valută, băncile sunt autorizate să efectueze convertirea în lei a sumelor în valută, fără consimțământul titularului de cont, la cursul de schimb afișat de acestea pentru ziua respectivă.
- (3) Sumele ce reprezintă venituri bănești ale debitorului persoană fizică, realizate ca angajat, pensiile de orice fel, precum și ajutoarele sau indemnizațiile cu destinație specială sunt supuse urmăririi numai în condițiile prevăzute de Codul de procedură civilă.
- (4) Poprirea asupra veniturilor debitorilor persoane fizice sau persoane juridice se înființează de către organul de executare printr-o adresă care va fi trimisă prin scrisoare recomandată, cu dovada de primire, terțului poprit, împreună cu o copie certificată de pe titlul executoriu. Totodată va fi înștiințat și debitorul despre înființarea popririi.
- (5) Poprirea nu este supusă validării.
- (6) Poprirea înființată anterior, ca măsură asiguratorie, devine executorie prin comunicarea copiei certificate de pe titlul executoriu, făcută terțului poprit, și înștiințarea despre aceasta a debitorului.
- (7) Terțul poprit este obligat ca, în termen de 5 zile de la primirea comunicării ce i s-a făcut potrivit alin. (4) și (6), să înștiințeze organul de executare dacă datorează vreo sumă de bani cu orice titlu debitorului.
- (8) Poprirea se consideră înființată la data la care terțul poprit, prin înștiințarea trimisă organului de executare, confirmă că datorează sume de bani debitorului sau la data expirării termenului prevăzut la alin. (7).
- (9) După înființarea popririi terțul poprit este obligat să facă de îndată reținerile prevăzute de lege și să vireze sumele reținute în contul indicat de organul de executare, comunicând totodată în scris despre existența altor creditori.
- (10) În cazul în care sumele datorate debitorului sunt poprite de mai mulți creditori, terțul poprit îi va anunța în scris despre aceasta pe creditori și va proceda la distribuirea sumelor potrivit ordinii de preferință prevăzute la art. 160.
- (11) Pentru stingerea creanțelor fiscale debitorii deținători de conturi bancare pot fi urmăriți prin poprire asupra conturilor bancare, prevederile alin. (4) aplicându-se în mod corespunzător. În acest caz, o dată cu comunicarea somației și a titlului executoriu, făcută debitorului potrivit art. 39, o copie certificată de pe acest titlu va fi comunicată băncii la care se află deschis contul debitorului. Despre această măsură va fi înștiințat și debitorul.

(12) În măsura în care este necesar, pentru achitarea sumei datorate la data sesizării băncii potrivit alin. (11), sumele existente, precum și cele viitoare provenite din încasările zilnice în conturile în lei și în valută sunt indisponibilizate. Din momentul indisponibilizării, respectiv de la data și ora primirii adresei de înființare a popririi asupra disponibilităților bănești, băncile nu vor proceda la decontarea documentelor de plată primite, respectiv la debitarea conturilor debitorilor, și nu vor accepta alte plăți din conturile acestora până la achitarea integrală a obligațiilor fiscale, cu excepția sumelor necesare plății drepturilor salariale.

(13) Dacă debitorul face plata în termenul prevăzut în somație, organul de executare va înștiința de îndată în scris băncile pentru sistarea totală sau parțială a indisponibilizării conturilor și reținerilor. În caz contrar banca este obligată să procedeze conform dispozițiilor alin. (12).

(14) În situația în care titlurile executorii nu pot fi onorate în aceeași zi, băncile vor urmări executarea acestora din încasările zilnice realizate în contul debitorului.

(15) Dispozițiile alin. (10) se aplică în mod corespunzător.

Articolul 139

Executarea silită a terțului poprit

(1) Dacă terțul poprit înștiințează organul de executare că nu datorează vreo sumă de bani debitorului urmărit sau nu respectă dispozițiile art. 138 alin. (9)-(15), precum și în cazul în care invocă alte neregularități în legătură cu drepturile și obligațiile părților privind înființarea popririi, instanța judecătorească în a cărei rază teritorială se află domiciliul sau sediul terțului poprit, la cererea organului de executare ori a altei părți interesate, pe baza probelor administrate, va pronunța menținerea sau desființarea popririi.

(2) Judecata se face de urgență și cu precădere.

(3) Pe baza hotărârii de menținere a popririi, care constituie titlu executoriu, organul de executare poate începe executarea silită a terțului poprit, în condițiile prezentului cod.

Secțiunea a 3-a

Executarea silită a bunurilor mobile

Articolul 140

Executarea silită a bunurilor mobile

(1) Sunt supuse executării silite orice bunuri mobile ale debitorului, cu excepțiile prevăzute de lege.

(2) În cazul debitorului persoană fizică nu pot fi supuse executării silite, fiind necesare vieții și muncii debitorului, precum și familiei sale:

a) bunurile mobile de orice fel care servesc la continuarea studiilor și la formarea profesională, precum și cele strict necesare exercitării profesiei sau a altei ocupații cu caracter permanent, inclusiv cele necesare desfășurării activității agricole, cum sunt uneltele, semințele, îngrășămintele, furajele și animalele de producție și de lucru;

b) bunurile strict necesare uzului personal sau casnic al debitorului și familiei sale, precum și obiectele de cult religios, dacă nu sunt mai multe de același fel;

c) alimentele necesare debitorului și familiei sale pe timp de două luni, iar dacă debitorul se ocupă exclusiv cu agricultura, alimentele strict necesare până la noua recoltă;

d) combustibilul necesar debitorului și familiei sale pentru încălzit și pentru prepararea hranei, socotit pentru 3 luni de iarnă;

e) obiectele necesare persoanelor cu handicap sau destinate îngrijirii persoanelor bolnave;

f) bunurile declarate neurmăribile prin alte dispoziții legale.

(3) Bunurile debitorului persoană fizică necesare desfășurării activității de comerț nu sunt exceptate de la executare silită.

(4) Executarea silită a bunurilor mobile se face prin sechestrarea și valorificarea acestora, chiar dacă acestea se află la un terț. Sechestrul se instituie printr-un proces-verbal.

(5) Pentru bunurile mobile anterior sechestrate ca măsură asiguratorie nu este necesară o nouă sechestrare.

(6) Executorul fiscal, la începerea executării silite, este obligat să verifice dacă bunurile prevăzute la alin. (5) se găsesc la locul aplicării sechestrului și dacă nu au fost substituite sau degradate, precum și să sechestreze alte bunuri ale debitorului, în cazul în care cele găsite la verificare nu sunt suficiente pentru stingerea creanței.

(7) Bunurile nu vor fi sechestrate dacă prin valorificarea acestora nu s-ar putea acoperi decât cheltuielile executării silite.

(8) Prin sechestrul înființat asupra bunurilor mobile, creditorul fiscal dobândește un drept de gaj care conferă acestuia în raport cu alți creditori aceleași drepturi ca și dreptul de gaj în sensul prevederilor dreptului comun.

(9) De la data întocmirii procesului-verbal de sechestr, bunurile sechestrate sunt indisponibilizate. Cât timp durează executarea silită debitorul nu poate dispune de aceste bunuri decât cu aprobarea dată, potrivit legii, de organul competent. Nerespectarea acestei interdicții atrage răspunderea, potrivit legii, a celui în culpă.

(10) Actele de dispoziție care ar interveni ulterior indisponibilizării prevăzute la alin. (9) sunt lovite de nulitate absolută.

(11) În cazurile în care nu au fost luate măsuri asigurătorii pentru realizarea integrală a creanței fiscale și la începerea executării silit se constată că există pericolul evident de înstrăinare, substituție sau sustragere de la urmărire a bunurilor urmăribile ale debitorului, sechestrarea lor va fi aplicată o dată cu comunicarea somației.

Articolul 141

Procesul-verbal de sechestru

(1) Procesul-verbal de sechestru va cuprinde:

- a)** denumirea organului de executare, indicarea locului, a datei și a orei când s-a făcut sechestrul;
 - b)** numele și prenumele executorului fiscal care aplică sechestrul, numărul legitimației și al delegației;
 - c)** numărul dosarului de executare, data și numărul de înregistrare a somației, precum și titlul executoriu în baza căruia se face executarea silită;
 - d)** temeiul legal în baza căruia se face executarea silită;
 - e)** sumele datorate pentru a căror executare silită se aplică sechestrul, inclusiv cele reprezentând dobânzi și penalități de întârziere, menționându-se și cota acestora, precum și actul normativ în baza căruia a fost stabilită obligația de plată;
 - f)** numele, prenumele și domiciliul debitorului persoană fizică ori, în lipsa acestuia, ale persoanei majore ce locuiește împreună cu debitorul sau denumirea și sediul debitorului, numele, prenumele și domiciliul altor persoane majore care au fost de față la aplicarea sechestrului, precum și alte elemente de identificare a acestor persoane;
 - g)** descrierea bunurilor mobile sechestrate și indicarea valorii estimative a fiecăruia, după aprecierea executorului fiscal, pentru identificarea și individualizarea acestora, menționându-se starea de uzură și eventualele semne particulare ale fiecărui bun, precum și dacă s-au luat măsuri spre neschimbare, cum sunt punerea de sigilii, custodia ori ridicarea de la locul unde se află, sau de administrare ori conservare a acestora, după caz;
 - h)** mențiunea că evaluarea se va face înaintea începerii procedurii de valorificare, în cazul în care executorul fiscal nu a putut evalua bunul deoarece acesta necesită cunoștințe de specialitate;
 - i)** mențiunea făcută de debitor privind existența sau inexistența unui drept de gaj, ipotecă ori privilegiu, după caz, constituit în favoarea unei alte persoane pentru bunurile sechestrate;
 - j)** numele, prenumele și adresa persoanei căreia i s-au lăsat bunurile, precum și locul de depozitare a acestora, după caz;
 - k)** eventualele obiecții făcute de persoanele de față la aplicarea sechestrului;
 - l)** mențiunea că, în cazul în care în termen de 15 zile de la data încheierii procesului-verbal de sechestru debitorul nu plătește obligațiile fiscale, se va trece la valorificarea bunurilor sechestrate;
 - m)** semnătura executorului fiscal care a aplicat sechestrul și a tuturor persoanelor care au fost de față la sechestrare. Dacă vreuna dintre aceste persoane nu poate sau nu vrea să semneze, executorul fiscal va menționa această împrejurare.
- (2)** Câte un exemplar al procesului-verbal de sechestru se predă debitorului sub semnătură sau i se comunică la domiciliul ori sediul acestuia, precum și, atunci când este cazul, custodelui, acesta din urmă semnând cu mențiunea de primire a bunurilor în păstrare.
- (3)** În vederea valorificării organul de executare este obligat să verifice dacă bunurile sechestrate se găsesc la locul menționat în procesul-verbal de sechestru, precum și dacă nu au fost substituie sau degradate.
- (4)** Când bunurile sechestrate găsite cu ocazia verificării nu sunt suficiente pentru realizarea creanței fiscale, organul de executare va face investigațiile necesare pentru identificarea și urmărirea altor bunuri ale debitorului.
- (5)** Dacă se constată că bunurile nu se găsesc la locul menționat în procesul-verbal de sechestru sau dacă au fost substituie sau degradate, executorul fiscal încheie un proces-verbal de constatare. Pentru bunurile găsite cu prilejul investigațiilor efectuate conform alin. (4) se va încheia procesul-verbal de sechestru.
- (6)** Dacă se sechestrează și bunuri gajate pentru garantarea creanțelor altor creditori, organul de executare le va trimite și acestora câte un exemplar din procesul-verbal de sechestru.
- (7)** Executorul fiscal care constată că bunurile fac obiectul unui sechestru anterior va consemna aceasta în procesul-verbal, la care va anexa o copie de pe procesele-verbale de sechestru respective. Prin același proces-verbal executorul fiscal va declara sechestrate, când este necesar, și alte bunuri pe care le va identifica.
- (8)** Bunurile înscrise în procesele-verbale de sechestru încheiate anterior se consideră sechestrate și în cadrul noii executări silit.
- (9)** În cazul în care executorul fiscal constată că în legătură cu bunurile sechestrate s-au săvârșit fapte care pot constitui infracțiuni va consemna aceasta în procesul-verbal de sechestru și va sesiza de îndată organele de urmărire penală competente.

Articolul 142

Custodele

(1) Bunurile mobile sechestrate vor putea fi lăsate în custodia debitorului, a creditorului sau a altei persoane desemnate de organul de executare sau de executorul fiscal, după caz, ori vor fi ridicate și depozitate de către acesta. Atunci când bunurile sunt lăsate în custodia debitorului sau a altei persoane desemnate conform legii și când se constată că există pericol de substituire ori de degradare, executorul fiscal poate aplica sigiliul asupra bunurilor.

(2) În cazul în care bunurile sechestrate constau în sume de bani în lei sau în valută, titluri de valoare, obiecte din metale prețioase, pietre prețioase, obiecte de artă, colecții de valoare, acestea se ridică și se depun, cel târziu a doua zi lucrătoare, la unitățile specializate.

(3) Cel care primește bunurile în custodie va semna procesul-verbal de sechestru.

(4) În cazul în care custodele este o altă persoană decât debitorul sau creditorul, organul de executare îi va stabili acestuia o remunerație ținând seama de activitatea depusă.

Secțiunea a 4-a

Executarea silită a bunurilor imobile

Articolul 143

Executarea silită a bunurilor imobile

(1) Sunt supuse executării silite bunurile imobile proprietate a debitorului.

(2) Executarea silită imobiliară se întinde deplin drept și asupra bunurilor accesorii bunului imobil, prevăzute de Codul civil. Bunurile accesorii nu pot fi urmărite decât o dată cu imobilul.

(3) În cazul debitorului persoană fizică nu poate fi supus executării silite spațiul minim locuit de debitor și familia sa, stabilit în conformitate cu normele legale în vigoare.

(4) Dispozițiile alin. (3) nu sunt aplicabile în cazurile în care executarea silită se face pentru stingerea creanțelor fiscale rezultate din săvârșirea de infracțiuni.

(5) Executorul fiscal care aplică sechestrul încheie un proces-verbal de sechestru, dispozițiile art. 140 alin. (9) și (10) și ale art. 141 alin. (1) și (2) fiind aplicabile.

(6) Sechestrul aplicat asupra bunurilor imobile în temeiul alin. (5) constituie ipotecă legală.

(7) Dreptul de ipotecă conferă creditorului fiscal în raport cu alți creditori aceleași drepturi ca și dreptul de ipotecă, în sensul prevederilor dreptului comun.

(8) Pentru bunurile imobile sechestrate organul de executare care a instituit sechestrul va solicita de îndată biroului de carte funciară efectuarea înscripției ipotecare, anexând un exemplar al procesului-verbal de sechestru.

(9) Biroul de carte funciară va comunica organelor de executare, la cererea acestora, celelalte drepturi reale și sarcini care grevează imobilul urmărit, precum și titularii acestora, care vor fi înștiințați de către organul de executare și chemați la termenele fixate pentru vânzarea bunului imobil și distribuirea prețului.

(10) Creditorii debitorului, alții decât titularii drepturilor menționate la alin. (9), sunt obligați ca, în termen de 30 de zile de la înscrierea procesului-verbal de sechestru al bunului imobil în evidențele de publicitate imobiliară, să comunice în scris organului de executare titlurile pe care le au pentru bunul imobil respectiv.

Articolul 144

Instituirea administratorului-sechestrului

(1) La instituirea sechestrului și în tot cursul executării silite, organul de executare poate numi un administrator-sechestrului, dacă această măsură este necesară pentru administrarea imobilului urmărit, a chiriilor, a arende și a altor venituri obținute din administrarea acestuia, inclusiv pentru apărarea în litigii privind imobilul respectiv.

(2) Administrator-sechestrului poate fi numit creditorul, debitorul ori altă persoană fizică sau juridică.

(3) Administratorul-sechestrului va consemna veniturile încasate potrivit alin. (1) la unitățile abilitate și va depune recipisa la organul de executare.

(4) Când administrator-sechestrului este numită o altă persoană decât creditorul sau debitorul, organul de executare îi va fixa o remunerație ținând seama de activitatea depusă.

Articolul 145

Suspendarea executării silite a bunurilor imobile

(1) După primirea procesului-verbal de sechestru, debitorul poate solicita organului de executare, în termen de 15 zile de la comunicare, să îi aprobe ca plata integrală a creanțelor fiscale să se facă din veniturile bunului imobil urmărit sau din alte venituri ale sale pe timp de cel mult 6 luni.

(2) De la data aprobării cererii debitorului, executarea silită începută asupra bunului imobil se suspendă.

(3) Pentru motive temeinice organul de executare poate relua executarea silită imobiliară înainte de expirarea termenului de 6 luni.

(4) Dacă debitorul persoană juridică căruia i s-a aprobat suspendarea conform prevederilor alin. (2) se sustrage ulterior de la executare silită sau își provoacă insolvabilitatea, se vor aplica în mod corespunzător prevederile art. 25.

Secțiunea a 5-a

Executarea silită a altor bunuri

Articolul 146

Executarea silită a fructelor neculese și a recoltelor prinse de rădăcini

- (1) Executarea silită a fructelor neculese și a recoltelor prinse de rădăcini, care sunt ale debitorului, se efectuează în conformitate cu prevederile prezentului cod privind bunurile imobile.
- (2) Pentru executarea silită a recoltelor și a fructelor culese sunt aplicabile prevederile prezentului cod privind bunurile mobile.
- (3) Organul de executare va hotărî, după caz, valorificarea fructelor neculese sau a recoltelor așa cum sunt prinse de rădăcini sau după ce vor fi culese.

Articolul 147

Executarea silită a unui ansamblu de bunuri

- (1) Bunurile mobile și/sau imobile proprietate a debitorului pot fi valorificate în ansamblu dacă organul de executare apreciază că astfel acestea pot fi vândute în condiții mai avantajoase.
- (2) Pentru executarea silită a bunurilor prevăzute la alin. (1) organul de executare va proceda la sechestrarea acestora, potrivit prevederilor prezentului cod.
- (3) Prevederile secțiunii a 3-a privind executarea silită a bunurilor mobile și ale secțiunii a 4-a privind executarea silită a bunurilor imobile, precum și ale art. 154 privind plata în rate se aplică în mod corespunzător.

Secțiunea a 6-a

Valorificarea bunurilor

Articolul 148

Valorificarea bunurilor sechestrate

- (1) În cazul în care creanța fiscală nu este stinsă în termen de 15 zile de la data încheierii procesului-verbal de sechestrare, se va proceda, fără efectuarea altei formalități, la valorificarea bunurilor sechestrate, cu excepția situațiilor în care, potrivit legii, s-a dispus desființarea sechestrului, suspendarea sau amânarea executării silite.
- (2) Pentru a realiza executarea silită cu rezultate cât mai avantajoase, ținând seama atât de interesul legitim și imediat al creditorului, cât și de drepturile și obligațiile debitorului urmărit, organul de executare va proceda la valorificarea bunurilor sechestrate în una dintre modalitățile prevăzute de dispozițiile legale în vigoare și care, față de datele concrete ale cauzei, se dovedește a fi mai eficientă.
- (3) În sensul alin. (2) organul de executare competent va proceda la valorificarea bunurilor sechestrate prin:
 - a) înțelegerea părților;
 - b) vânzare în regim de consignație a bunurilor mobile;
 - c) vânzare directă;
 - d) vânzare la licitație;
 - e) alte modalități admise de lege, inclusiv valorificarea bunurilor prin case de licitații, agenții imobiliare sau societăți de brokeraj, după caz.
- (4) Dacă au fost sechestrate bunuri perisabile sau supuse degradării, acestea pot fi vândute în regim de urgență.
- (5) Dacă din cauza unei contestații sau a unei învoieli între părți data, locul sau ora vânzării directe sau la licitație a fost schimbată de organul de executare, se vor face alte publicații și anunțuri, potrivit art. 151.
- (6) Vânzarea bunurilor sechestrate se face numai către persoane fizice sau juridice care nu au obligații fiscale restante.
- (7) În sensul alin. (6), în categoria obligațiilor fiscale restante nu se cuprind obligațiile fiscale pentru care s-au acordat, potrivit legii, reduceri, amânări sau eșalonări la plată.

Articolul 149

Valorificarea bunurilor potrivit înțelegerii părților

- (1) Valorificarea bunurilor potrivit înțelegerii părților se realizează de debitorul însuși, cu acordul organului de executare, astfel încât să se asigure o recuperare corespunzătoare a creanței fiscale. Debitorul este obligat să prezinte în scris organului de executare propunerile ce i s-au făcut și nivelul de acoperire a creanțelor fiscale, indicând numele și adresa potențialului cumpărător, precum și termenul în care acesta din urmă va achita prețul propus.

(2) Prețul propus de cumpărător și acceptat de organul de executare nu poate fi mai mic decât prețul de evaluare.

(3) Organul de executare, după analiza propunerilor prevăzute la alin. (1), va comunica aprobarea indicând termenul și contul bugetar în care prețul bunului va fi virat de cumpărător.

(4) Indisponibilizarea prevăzută la art. 140 alin. (9) și (10) se ridică după creditarea contului bugetar menționat la alin. (3).

Articolul 150

Valorificarea bunurilor prin vânzare directă

(1) Valorificarea bunurilor prin vânzare directă se poate realiza în următoarele cazuri:

- a)** pentru bunurile prevăzute la art. 148 alin. (4);
- b)** înainte începerii procedurii de valorificare prin licitație, dacă se recuperează integral creanța fiscală;
- c)** pe parcursul procedurii de valorificare prin licitație sau după finalizarea ei, dacă bunul nu a fost vândut și o persoană oferă cel puțin prețul de evaluare.

(2) Vânzarea directă se realizează prin încheierea unui proces-verbal care constituie titlu de proprietate.

(3) În cazul în care organul de executare înregistrează în condițiile prevăzute la alin. (1) mai multe cereri, va vinde bunul persoanei care oferă cel mai mare preț față de prețul de evaluare.

Articolul 151

Vânzarea bunurilor la licitație

(1) Pentru valorificarea bunurilor sechestrate prin vânzare la licitație organul de executare este obligat să efectueze publicitatea vânzării cu cel puțin 10 zile înainte de data fixată pentru desfășurarea licitației.

(2) Publicitatea vânzării se realizează prin afișarea anunțului privind vânzarea la sediul organului de executare, al primăriei în a cărei rază teritorială se află bunurile sechestrate, la sediul și domiciliul debitorului, la locul vânzării, dacă acesta este altul decât cel unde se află bunurile sechestrate, pe imobilul scos la vânzare, în cazul vânzării bunurilor imobile, și prin anunțuri într-un cotidian național de largă circulație, într-un cotidian local, în pagina de Internet sau, după caz, în Monitorul Oficial al României, Partea a IV-a, precum și prin alte modalități prevăzute de lege.

(3) Despre data, ora și locul licitației vor fi înștiințați și debitorul, custodele, administratorul-sechestru, precum și titularii drepturilor reale și ai sarcinilor care grevează bunul urmărit.

(4) Anunțul privind vânzarea cuprinde, pe lângă elementele prevăzute la art. 38 alin. (2), și următoarele:

- a)** numărul dosarului de executare silită;
- b)** bunurile care se oferă spre vânzare și descrierea lor sumară;
- c)** prețul de evaluare ori prețul de pornire a licitației, în cazul vânzării la licitație, pentru fiecare bun oferit spre vânzare;
- d)** indicarea, dacă este cazul, a drepturilor reale și a privilegiilor care grevează bunurile;
- e)** data, ora și locul vânzării;
- f)** invitația, pentru toți cei care pretind vreun drept asupra bunurilor, să înștiințeze despre aceasta organul de executare înainte de data stabilită pentru vânzare;
- g)** invitația către toți cei interesați în cumpărarea bunurilor să se prezinte la termenul de vânzare la locul fixat în acest scop și până la acel termen să prezinte oferte de cumpărare;
- h)** mențiunea că ofertanții sunt obligați să depună, în cazul vânzării prin licitație, până la termenul de vânzare, o taxă de participare reprezentând 10% din prețul de pornire a licitației;
- i)** mențiunea că toți cei interesați în cumpărarea bunurilor trebuie să prezinte dovada emisă de creditorii bugetari că nu au obligații fiscale restante;
- j)** data afișării publicației de vânzare.

(5) Licitația se ține la locul unde se află bunurile sechestrate sau la locul stabilit de organul de executare, după caz.

(6) Debitorul este obligat să permită ținerea licitației în spațiile pe care le deține, dacă sunt adecvate acestui scop.

(7) Pentru participarea la licitație ofertanții depun, cu cel puțin o zi înainte de data licitației, următoarele documente:

- a)** oferta de cumpărare;
- b)** dovada plății taxei de participare, potrivit alin. (11);
- c)** împuternicirea persoanei care îl reprezintă pe ofertant;
- d)** pentru persoanele juridice de naționalitate română, copie de pe certificatul unic de înregistrare eliberat de oficiul registrului comerțului;
- e)** pentru persoanele juridice străine, actul de înmatriculare tradus în limba română;
- f)** pentru persoanele fizice române, copie de pe actul de identitate;

- g) pentru persoanele fizice străine, copie de pe pașaport;
- h) dovada, emisă de creditorii fiscali, că nu are obligații fiscale restante.
- (8) Prețul de pornire a licitației este prețul de evaluare pentru prima licitație, diminuat cu 25% pentru a doua licitație și cu 50% pentru a treia licitație.
- (9) Licitația începe de la cel mai mare preț din ofertele de cumpărare scrise, dacă acesta este superior celui prevăzut la alin. (8), iar în caz contrar va începe de la acest din urmă preț.
- (10) Adjudecarea se face în favoarea participantului care a oferit cel mai mare preț, dar nu mai puțin decât prețul de pornire. În cazul prezentării unui singur ofertant la licitație, comisia poate să îl declare adjudecator dacă acesta oferă cel puțin prețul de pornire a licitației.
- (11) Taxa de participare reprezintă 10% din prețul de pornire a licitației și se plătește în lei la unitatea teritorială a Trezoreriei Statului. În termen de 5 zile de la data întocmirii procesului-verbal de licitație, organul de executare va dispune în scris restituirea taxei de participare participanților care au depus oferte de cumpărare și nu au fost declarați adjudecatori, iar în cazul adjudecării taxa se reține în contul prețului. Taxa de participare nu se restituie ofertanților care nu s-au prezentat la licitație, celui care a refuzat încheierea procesului-verbal de adjudecare, precum și adjudecatorului care nu a plătit prețul, reținându-se în contul organului de executare pentru acoperirea cheltuielilor de executare silită.

Articolul 152

Comisia de licitație

- (1) Vânzarea la licitație a bunurilor sechestrate este organizată de o comisie. Atribuțiile comisiei și competențele acesteia sunt stabilite prin ordin al ministrului finanțelor publice.
- (2) La termenele fixate pentru ținerea licitației executorul fiscal va da citire mai întâi anunțului de vânzare și apoi ofertelor scrise primite până la data prevăzută la art. 151 alin. (7).
- (3) Dacă la prima licitație nu s-au prezentat ofertanți sau nu s-a obținut cel puțin prețul de pornire al licitației conform art. 151 alin. (8), organul de executare va fixa un termen în cel mult 30 de zile, în vederea ținerii celei de-a doua licitații.
- (4) În cazul în care nu s-a obținut prețul de pornire nici la a doua licitație ori nu s-au prezentat ofertanți, organul de executare va fixa un termen în cel mult 30 de zile, în vederea ținerii celei de-a treia licitații.
- (5) La a treia licitație creditorii urmăritori sau intervenienți nu pot să adjudece bunurile oferite spre vânzare la un preț mai mic de 50% din prețul de evaluare.
- (6) Pentru fiecare termen de licitație se va face o nouă publicitate a vânzării, conform prevederilor art. 151.
- (7) După licitarea fiecărui bun se va întocmi un proces-verbal privind desfășurarea și rezultatul licitației.
- (8) În procesul-verbal prevăzut la alin. (7) se vor menționa, pe lângă elementele prevăzute la art. 38 alin. (2), și următoarele: numele și prenumele sau denumirea cumpărătorului, precum și domiciliul sau sediul acestuia; numărul dosarului de executare silită; indicarea bunurilor adjudecate, a prețului la care bunul a fost adjudecat și a taxei pe valoarea adăugată, dacă este cazul; toți cei care au participat la licitație și sumele oferite de fiecare participant, precum și, dacă este cazul, menționarea situațiilor în care vânzarea nu s-a realizat.

Articolul 153

Adjudecarea

- (1) După adjudecarea bunului adjudecatorul este obligat să plătească prețul, diminuat cu contravaloarea taxei de participare, în lei, în numerar la o unitate a Trezoreriei Statului sau prin decontare bancară, în cel mult 5 zile de la data adjudecării.
- (2) Dacă adjudecatorul nu plătește prețul, procedura vânzării la licitație se va relua în termen de 10 zile de la data adjudecării. În acest caz, adjudecatorul este obligat să plătească cheltuielile prilejuite de noua licitație și, în cazul în care prețul obținut la noua licitație este mai mic, diferența de preț.
- (3) Adjudecatorul va putea să achite la următoarea licitație prețul oferit inițial, caz în care va fi obligat numai la plata cheltuielilor cauzate de noua licitație.
- (4) Dacă la următoarea licitație bunul nu a fost vândut, fostul adjudecator este obligat să plătească toate cheltuielile prilejuite de urmărirea acestuia.
- (5) Termenul prevăzut la alin. (1) se aplică și în cazul valorificării conform înțelegerii părților sau prin vânzare directă.

Articolul 154

Plata în rate

- (1) În cazul vânzării la licitație a bunurilor imobile cumpărătorii pot solicita plata prețului în rate, în cel mult 12 rate lunare, cu un avans de minimum 50% din prețul de adjudecare a bunului imobil și cu plata unei dobânzi stabilite conform prezentului cod. Organul de executare va stabili condițiile și termenele de plată a prețului în rate.

(2) Cumpărătorul nu va putea înstrăina bunul imobil decât după plata prețului în întregime și a dobânzii stabilite.

(3) În cazul neplății avansului prevăzut la alin. (1) dispozițiile art. 153 se aplică în mod corespunzător.

(4) Suma reprezentând dobânda nu stinge creanțele fiscale pentru care s-a început executarea silită și constituie venit al bugetului corespunzător creanței principale.

Articolul 155

Procesul-verbal de adjudecare

(1) În cazul vânzării bunurilor imobile, organul de executare va încheia procesul-verbal de adjudecare, în termen de cel mult 5 zile de la plata în întregime a prețului sau a avansului prevăzut la art. 154 alin. (1), dacă bunul a fost vândut cu plata în rate. Procesul-verbal de adjudecare constituie titlu de proprietate, transferul dreptului de proprietate operând la data încheierii acestuia. Un exemplar al procesului-verbal de adjudecare a bunului imobil va fi trimis, în cazul vânzării cu plata în rate, biroului de carte funciară pentru a înscrie interdicția de înstrăinare și grevare a bunului până la plata integrală a prețului și a dobânzii stabilite pentru imobilul transmis, pe baza căruia se face înscrierea în cartea funciară.

(2) Procesul-verbal de adjudecare întocmit în condițiile alin. (1) va cuprinde, pe lângă elementele prevăzute la art. 38 alin. (2), și următoarele mențiuni:

- a) numărul dosarului de executare silită;
 - b) numărul și data procesului-verbal de desfășurare a licitației;
 - c) numele și domiciliul sau, după caz, denumirea și sediul cumpărătorului;
 - d) codul de identificare fiscală a debitorului și cumpărătorului;
 - e) prețul la care s-a adjudecat bunul și taxa pe valoarea adăugată, dacă este cazul;
 - f) modalitatea de plată a diferenței de preț în cazul în care vânzarea s-a făcut cu plata în rate;
 - g) datele de identificare a bunului;
 - h) mențiunea că acest document constituie titlu de proprietate și că poate fi înscris în cartea funciară;
 - i) mențiunea că pentru creditor procesul-verbal de adjudecare constituie documentul pe baza căruia se emite titlul executoriu împotriva cumpărătorului care nu plătește diferența de preț, în cazul în care vânzarea s-a făcut cu plata prețului în rate;
 - j) semnătura cumpărătorului sau a reprezentantului său legal, după caz.
- (3) În cazul în care cumpărătorul căruia i s-a încuviințat plata prețului în rate nu plătește restul de preț în condițiile și la termenele stabilite, el va putea fi executat silit pentru plata sumei datorate, în baza procesului-verbal de adjudecare care constituie titlu executoriu.
- (4) În cazul vânzării bunurilor mobile, după plata prețului, executorul fiscal întocmește în termen de 5 zile un proces-verbal de adjudecare care constituie titlu de proprietate.
- (5) Procesul-verbal de adjudecare întocmit în condițiile alin. (4) va cuprinde, pe lângă elementele prevăzute la art. 38 alin. (2), și elementele prevăzute la alin. (2), din prezentul articol, cu excepția lit. f), h) și i), precum și mențiunea că acest document constituie titlu de proprietate. Câte un exemplar al procesului-verbal de adjudecare se va transmite organului de executare coordonator și cumpărătorului.

Articolul 156

Reluarea procedurii de valorificare

(1) Dacă bunurile supuse executării silite nu au putut fi valorificate prin modalitățile prevăzute la art. 148, acestea vor fi restituite debitorului cu menținerea măsurii de indisponibilizare, până la împlinirea termenului de prescripție. În cadrul acestui termen organul de executare poate relua oricând procedura de valorificare și va putea, după caz, să ia măsura numirii, menținerii ori schimbării administratorului-sechestrului ori custodelui.

(2) În cazul în care debitorii cărora urma să li se restituie bunuri potrivit alin. (1) nu se mai află la domiciliul fiscal declarat și, în urma demersurilor întreprinse, nu au putut fi identificați, organul fiscal va proceda la înștiințarea acestora, cu procedura prevăzută pentru comunicarea prin publicitate potrivit art. 39 alin. (3), că bunul în cauză este păstrat la dispoziția proprietarului până la împlinirea unui termen de 6 luni de la data comunicării respective, după care va fi valorificat potrivit dispozițiilor legale privind valorificarea bunurilor intrate în proprietatea privată a statului, dacă legea nu prevede altfel.

(3) Cele arătate la alin. (2) vor fi consemnate într-un proces-verbal întocmit de organul fiscal.

(4) În cazul bunurilor imobile, în baza procesului-verbal prevăzut la alin. (3) în condițiile legii se va sesiza instanța judecătorească competentă cu acțiune în constatarea dreptului de proprietate privată a statului asupra bunului respectiv.

Articolul 157

Darea în plată

(1) În tot cursul executării silite asupra bunurilor imobile ale debitorului persoană juridică, inclusiv în perioada în care poate avea loc reluarea procedurii de valorificare în condițiile art. 156 alin. (1), creanțele fiscale pot fi

stînse, la cererea debitorului, cu acordul creditorului fiscal, prin trecerea în proprietatea publică a statului a bunurilor imobile supuse executării silită.

(2) În scopul prevăzut la alin. (1) organul abilitat să efectueze procedura de executare silită, potrivit legii, va transmite cererea, împreună cu un exemplar al dosarului de executare silită și propunerile sale, comisiei numite prin ordin al ministrului finanțelor publice, care va decide asupra modului de soluționare a acesteia și va dispune organului abilitat să efectueze procedura de executare silită, încheierea procesului-verbal de trecere în proprietatea publică a statului a bunului imobil și stingerea creanței pentru care s-a început executarea silită.

(3) De la data depunerii cererii de către debitor până la data întocmirii procesului-verbal de trecere în proprietatea publică a statului, bunul imobil rămâne indisponibilizat.

(4) Procesul-verbal de trecere în proprietatea publică a statului a bunului imobil constituie titlu de proprietate. Operațiunea de transfer al dreptului de proprietate, ca efect al dării în plată, este scutită de taxa pe valoarea adăugată.

(5) Bunurile imobile trecute în proprietatea publică a statului conform alin. (1) pot fi date în administrare în condițiile legii.

(6) În cazul în care bunurile imobile trecute în proprietatea publică a statului conform prezentului cod au fost revendicate și restituite, potrivit legii, terțelor persoane, debitorul persoană juridică va fi obligat la plata sumelor stînse prin această modalitate.

Capitolul IX Cheltuieli

Articolul 158

Cheltuieli de executare silită

(1) Cheltuielile ocazionate cu efectuarea procedurii de executare silită sunt în sarcina debitorului.

(2) Suma cheltuielilor cu executarea silită se stabilește de organul de executare, prin proces-verbal, care constituie titlu executoriu potrivit prezentului cod, care are la bază documente privind cheltuielile efectuate.

(3) Cheltuielile de executare silită a creanțelor fiscale se avansează de organele de executare, din bugetul acestora.

(4) Cheltuielile de executare silită care nu au la bază documente care să ateste că au fost efectuate în scopul executării silită nu sunt în sarcina debitorului urmărit.

(5) Sumele recuperate în contul cheltuielilor de executare silită se fac venit la bugetul de stat.

Capitolul X

Eliberarea și distribuirea sumelor realizate prin executare silită

Articolul 159

Sumele realizate din executare silită

(1) Suma realizată în cursul procedurii de executare silită reprezintă totalitatea sumelor încasate după comunicarea somației prin orice modalitate prevăzută de prezentul cod.

(2) Creanțele fiscale înscrise în titlul executoriu se sting cu sumele realizate conform alin. (1), în ordinea vechimii, mai întâi creanța principală și apoi accesoriile acesteia.

(3) Dacă suma ce reprezintă atât creanța fiscală, cât și cheltuielile de executare este mai mică decât suma realizată prin executare silită, cu diferența se va proceda la compensare, potrivit art. 105, sau se restituie, la cerere, debitorului, după caz.

(4) Despre sumele de restituit debitorul va fi înștiințat de îndată.

Articolul 160

Ordinea de distribuire

(1) În cazul în care executarea silită a fost pornită de mai mulți creditori sau când până la eliberarea ori distribuirea sumei rezultate din executare au depus și alți creditori titlurile lor, organele prevăzute la art. 126 vor proceda la distribuirea sumei potrivit următoarei ordini de preferință, dacă legea nu prevede altfel:

a) creanțele reprezentând cheltuielile de orice fel, făcute cu urmărirea și conservarea bunurilor al căror preț se distribuie;

b) creanțele reprezentând salarii și alte datorii asimilate acestora, pensiile, sumele cuvenite șomerilor, potrivit legii, ajutoarele pentru întreținerea și îngrijirea copiilor, pentru maternitate, pentru incapacitate temporară de muncă, pentru prevenirea îmbolnăvirilor, refacerea sau întărirea sănătății, ajutoarele de deces, acordate în cadrul asigurărilor sociale de stat, precum și creanțele reprezentând obligația de reparare a pagubelor cauzate prin moarte, vătămarea integrității corporale sau a sănătății;

c) creanțele rezultând din obligații de întreținere, alocații pentru copii sau de plată a altor sume periodice destinate asigurării mijloacelor de existență;

- d)** creanțele fiscale provenite din impozite, taxe, contribuții și din alte sume stabilite potrivit legii, datorate bugetului de stat, bugetului trezoreriei statului, bugetului asigurărilor sociale de stat, bugetelor locale și bugetelor fondurilor speciale;
- e)** creanțele rezultând din împrumuturi acordate de stat;
- f)** creanțele reprezentând despăgubiri pentru repararea pagubelor pricinuite proprietății publice prin fapte ilicite;
- g)** creanțele rezultând din împrumuturi bancare, din livrări de produse, prestări de servicii sau executări de lucrări, precum și din chirii sau arenze;
- h)** creanțele reprezentând amenzi cuvenite bugetului de stat sau bugetelor locale;
- i)** alte creanțe.

(2) Pentru plata creanțelor care au aceeași ordine de preferință, dacă legea nu prevede altfel, suma realizată din executare se repartizează între creditori proporțional cu creanța fiecăruia.

Articolul 161

Reguli privind eliberarea și distribuirea

- (1)** Creditorii fiscali care au un privilegiu prin efectul legii și care îndeplinesc condiția de publicitate sau posesie a bunului mobil au prioritate la distribuirea sumei rezultate din vânzare față de alți creditori care au garanții reale asupra bunului respectiv.
- (2)** Accesoriiile creanței principale prevăzute în titlul executoriu vor urma ordinea de preferință a creanței principale.
- (3)** În cazul vânzării bunurilor grevate printr-un drept de gaj, ipotecă sau alte drepturi reale, despre care a luat cunoștință în condițiile art. 141 alin. (6) și ale art. 143 alin. (9), organul de executare este obligat să îi înștiințeze din oficiu pe creditorii în favoarea cărora au fost conservate aceste sarcini, pentru a participa la distribuirea prețului.
- (4)** Creditorii care nu au participat la executarea silită pot depune titlurile lor în vederea participării la distribuirea sumelor realizate prin executare silită, numai până la data întocmirii de către organele de executare a procesului-verbal privind eliberarea sau distribuirea acestor sume.
- (5)** Eliberarea sau distribuirea sumei rezultate din executarea silită se va face numai după trecerea unui termen de 15 zile de la data depunerii sumei, când organul de executare va proceda, după caz, la eliberarea sau distribuirea sumei, cu înștiințarea părților și a creditorilor care și-au depus titlurile.
- (6)** Eliberarea sau distribuirea sumei rezultate din executarea silită se va consemna de executorul fiscal de îndată într-un proces-verbal, care se va semna de toți cei îndreptățiți.
- (7)** Cel nemulțumit de modul în care se face eliberarea sau distribuirea sumei rezultate din executarea silită poate cere executorului fiscal să consemneze în procesul-verbal obiecțiile sale.
- (8)** După întocmirea procesului-verbal prevăzut la alin. (6) nici un creditor nu mai este în drept să ceară să participe la distribuirea sumelor rezultate din executarea silită.

Capitolul XI

Contestația la executare silită

Articolul 162

Contestația la executare silită

- (1)** Persoanele interesate pot face contestație împotriva oricărui act de executare efectuat cu încălcarea prevederilor prezentului cod de către organele de executare, precum și în cazul în care aceste organe refuză să îndeplinească un act de executare în condițiile legii.
- (2)** Contestația poate fi făcută și împotriva titlului executoriu în temeiul căruia a fost pornită executarea, în cazul în care acest titlu nu este o hotărâre dată de o instanță judecătorească sau de alt organ jurisdicțional și dacă pentru contestarea lui nu există o altă procedură prevăzută de lege.
- (3)** Contestația se introduce la instanța judecătorească competentă și se judecă în procedură de urgență.

Articolul 163

Termen de contestare

- (1)** Contestația se poate face în termen de 15 zile, sub sancțiunea decăderii, de la data când:
 - a)** contestatorul a luat cunoștință de executarea ori de actul de executare pe care le contestă, din comunicarea somației sau din altă înștiințare primită ori, în lipsa acestora, cu ocazia efectuării executării silită sau în alt mod;
 - b)** contestatorul a luat cunoștință, potrivit lit. a), de refuzul organului de executare de a îndeplini un act de executare;
 - c)** cel interesat a luat cunoștință, potrivit lit. a), de eliberarea sau distribuirea sumelor pe care le contestă.
- (2)** Contestația prin care o terță persoană pretinde că are un drept de proprietate sau un alt drept real asupra bunului urmărit poate fi introdusă cel mai târziu în termen de 15 zile după efectuarea executării.

(3) Neintroducerea contestației în termenul prevăzut la alin. (2) nu îl împiedică pe cel de-al treilea să își realizeze dreptul pe calea unei cereri separate, potrivit dreptului comun.

Articolul 164

Condiții de sesizare a instanței

(1) Contestația la executare se face cu condiția depunerii numai de către persoanele juridice a unei cauțiuni egale cu 20% din cuantumul sumei datorate, la unitatea teritorială a Trezoreriei Statului.

(2) Dovada privind plata cauțiunii prevăzute la alin. (1) va însoți în mod obligatoriu contestația debitorului, fără de care aceasta nu va putea fi înregistrată.

(3) Verificarea cuantumului cauțiunii se va efectua de judecătorul de serviciu la data înregistrării cererii.

(4) Cauțiunea se restituie în cazul admiterii în totalitate a contestației.

Articolul 165

Judecarea contestației

(1) La judecarea contestației instanța va cita și organul de executare în a cărui rază teritorială se găsesc bunurile urmărite ori, în cazul executării prin poprire, își are sediul sau domiciliul terțul poprit.

(2) La cererea părții interesate instanța poate decide, în cadrul contestației la executare, asupra împărțirii bunurilor pe care debitorul le deține în proprietate comună cu alte persoane.

(3) Dacă admite contestația la executare, instanța, după caz, poate dispune anularea actului de executare contestat sau îndreptarea acestuia, anularea ori încetarea executării înseși, anularea sau lămurirea titlului executoriu ori efectuarea actului de executare a cărui îndeplinire a fost refuzată.

(4) În cazul anulării actului de executare contestat sau al încetării executării înseși și al anulării titlului executoriu, instanța poate dispune prin aceeași hotărâre să i se restituie celui îndreptățit suma ce i se cuvine din valorificarea bunurilor sau din reținerile prin poprire.

(5) În cazul respingerii contestației contestatorul poate fi obligat, la cererea organului de executare, la despăgubiri pentru pagubele cauzate prin întârzierea executării, iar când contestația a fost exercitată cu rea-credință, el va fi obligat și la plata unei amenzi de la 500.000 lei la 10.000.000 lei.

Capitolul XII

Stingerea creanțelor fiscale prin alte modalități

Articolul 166

Insolvabilitatea

(1) Creanțele fiscale urmărite de organele de executare pot fi scăzute din evidența acestora în cazul în care debitorul respectiv se găsește în stare de insolvabilitate.

(2) Procedura de insolvabilitate este aplicabilă în următoarele situații:

a) când debitorul nu are venituri sau bunuri urmăribile;

b) când după încetarea executării silită pornite împotriva debitorului rămân debite neachitate;

c) când debitorul a dispărut sau a decedat fără să lase avere;

d) când debitorul nu este găsit la ultimul domiciliu fiscal cunoscut și la acestea ori în alte locuri, unde există indicii că a avut avere, nu se găsesc venituri sau bunuri urmăribile;

e) când, potrivit legii, debitorul persoană juridică își încetează existența și au rămas neachitate obligații fiscale.

(3) Prevederile alin. (2) nu se aplică în cazul în care există succesori universali sau cu titlu universal, potrivit dreptului comun, sau există debitori solidari potrivit art. 25.

(4) Pentru creanțele fiscale ale debitorilor declarați în stare de insolvabilitate, conducătorul organului de executare dispune scoaterea creanței din evidența curentă și trecerea ei într-o evidență separată.

(5) În cazurile în care se constată că debitorii au dobândit venituri sau bunuri urmăribile după declararea stării de insolvabilitate, organele de executare vor lua măsurile necesare de redebitare a sumelor și de executare silită.

Articolul 167

Deschiderea procedurii de reorganizare judiciară sau faliment

(1) Organul de executare este obligat ca pentru creanțele fiscale datorate de comercianți, societăți comerciale, cooperative de consum ori cooperative meșteșugărești sau persoane fizice să ceară instanțelor judecătorești competente începerea procedurii reorganizării judiciare sau a falimentului, în condițiile legii.

(2) Cererile organelor fiscale privind începerea procedurii reorganizării judiciare și a falimentului se vor înainta instanțelor judecătorești și sunt scutite de consemnarea vreunei cauțiuni.

Articolul 168

Anularea creanțelor fiscale

(1) În cazuri excepționale, pentru motive temeinice, prin hotărâre, Guvernul poate aproba anularea unor categorii de creanțe fiscale.

(2) În situațiile în care cheltuielile de executare, exclusiv cele privind comunicarea prin poștă, sunt mai mari decât creanțele fiscale supuse executării silită, conducătorul organului de executare poate aproba anularea debitorilor respective. Cheltuielile generate de comunicarea somației prin poștă sunt suportate de organul fiscal.

(3) Creanțele fiscale restante aflate în sold la data de 31 decembrie a anului, mai mici de 100.000 lei, se anulează. Anual, prin hotărâre a Guvernului se stabilește plafonul creanțelor fiscale care pot fi anulate.

Titlul IX

Soluționarea contestațiilor formulate împotriva actelor administrative fiscale

Capitolul I

Dreptul la contestație

Articolul 169

Posibilitatea de contestare

(1) Împotriva titlului de creanță fiscală și împotriva altor acte administrative fiscale se poate formula contestație potrivit legii.

(2) Este îndreptățit la contestație numai cel care consideră că a fost lezat în drepturile sale printr-un act administrativ fiscal sau prin lipsa acestuia.

(3) Baza de impunere și impozitul sau taxa stabilite prin decizie de impunere se contestă numai împreună.

(4) În cazul deciziilor referitoare la baza de impunere, reglementate potrivit art. 81 alin. (1), contestația se poate depune de orice persoană care participă la realizarea venitului.

(5) Bazele de impunere constatate separat într-o decizie referitoare la baza de impunere pot fi atacate numai prin contestarea acestei decizii.

Articolul 170

Forma și conținutul contestației

(1) Contestația se formulează în scris și va cuprinde:

a) datele de identificare a contestatorului;

b) obiectul contestației;

c) motivele de fapt și de drept;

d) dovezile pe care se întemeiază;

e) semnătura contestatorului sau a împuternicitului acestuia, precum și ștampila în cazul persoanelor juridice.

Dovada calității de împuternicit al contestatorului, persoană fizică sau juridică, se face potrivit legii.

(2) Contestația se depune la organul fiscal al cărui act administrativ este atacat și nu este supusă taxelor de timbru.

Articolul 171

Termenul de depunere a contestației

(1) Contestația se va depune în termen de 30 de zile de la data comunicării actului administrativ fiscal, sub sancțiunea decăderii.

(2) În cazul în care competența de soluționare nu aparține organului emitent al actului administrativ fiscal atacat, contestația va fi înaintată de către acesta, în termen de 5 zile de la înregistrare, organului de soluționare competent.

(3) În cazul în care contestația este depusă la un organ fiscal incompetent, aceasta va fi înaintată, în termen de 5 zile de la data primirii, organului fiscal emitent al actului administrativ atacat.

(4) Dacă actul administrativ fiscal nu conține elementele prevăzute la art. 38 alin. (2) lit. h), contestația poate fi depusă, în termen de 3 luni de la data comunicării actului administrativ fiscal, organului de soluționare competent.

Articolul 172

Retragerea contestației

(1) Contestația poate fi retrasă de contestator până la soluționarea acesteia. Organul de soluționare competent va comunica contestatorului decizia prin care se ia act de renunțarea la contestație.

(2) Prin retragerea contestației nu se pierde dreptul de a se înainta o nouă contestație în interiorul termenului general de depunere a acesteia.

Capitolul II

Competența de soluționare a contestațiilor.

Decizia de soluționare

Articolul 173

Organul competent

(1) Contestațiile formulate împotriva deciziilor de impunere, a actelor administrative fiscale asimilate deciziilor de impunere, precum și a titlurilor de creanță privind datoria vamală se soluționează după cum urmează:

a) contestațiile care au ca obiect impozite, taxe, contribuții, datorie vamală, precum și accesorii ale acestora, al căror quantum este sub 5 miliarde lei, se soluționează de către organele competente constituite la nivelul direcțiilor generale unde contestatorii sunt înregistrați ca plătitori de impozite și taxe;

b) contestațiile care au ca obiect impozite, taxe, contribuții, datorie vamală, accesoriile acestora, al căror quantum este de 5 miliarde lei sau mai mare, precum și cele formulate împotriva actelor emise de organe centrale se soluționează de către organe competente de soluționare constituite la nivel central.

(2) Contestațiile formulate împotriva altor acte administrative fiscale se soluționează de către organele fiscale emitente.

(3) Quantumul sumelor prevăzute la alin. (1) se actualizează prin hotărâre a Guvernului.

Articolul 174

Decizia de soluționare

(1) În soluționarea contestației, organul competent se pronunță prin decizie.

(2) Decizia emisă în soluționarea contestației este definitivă în sistemul căilor administrative de atac.

Articolul 175

Forma și conținutul deciziei de soluționare a contestației

(1) Decizia de soluționare a contestației se emite în formă scrisă și va cuprinde: preambulul, considerentele și dispozitivul.

(2) Preambulul cuprinde: denumirea organului investit cu soluționarea, numele sau denumirea contestatorului, domiciliul fiscal al acestuia, numărul de înregistrare a contestației la organul de soluționare competent, obiectul cauzei, precum și sinteza susținerilor părților atunci când organul competent de soluționare a contestației nu este organul emitent al actului atacat.

(3) Considerentele cuprind motivele de fapt și de drept care au format convingerea organului de soluționare competent în emiterea deciziei.

(4) Dispozitivul cuprinde soluția pronunțată, calea de atac, termenul în care aceasta poate fi exercitată și instanța competentă.

(5) Decizia se semnează de către conducătorul direcției generale, directorul general al organului competent constituit la nivel central, conducătorul organului fiscal emitent al actului administrativ atacat sau de înlocuitorii acestora, după caz.

Capitolul III Dispoziții procedurale

Articolul 176

Introducerea altor persoane în procedura de soluționare

(1) Organul de soluționare competent poate introduce, din oficiu sau la cerere, în soluționarea contestației, după caz, alte persoane ale căror interese juridice de natură fiscală sunt afectate în urma emiterii deciziei de soluționare a contestației. Înainte de introducerea altor persoane, contestatorul va fi ascultat conform art. 7.

(2) Persoanele care participă la realizarea venitului în sensul art. 169 alin. (4) și nu au înaintat contestație vor fi introduse din oficiu.

(3) Persoanei introduse în procedura de contestație i se vor comunica toate cererile și declarațiile celorlalte părți. Această persoană are drepturile și obligațiile părților rezultate din raportul de drept fiscal ce formează obiectul contestației și are dreptul să înainteze propriile sale cereri.

(4) Dispozițiile Codului de procedură civilă referitoare la intervenția forțată și voluntară sunt aplicabile.

Articolul 177

Soluționarea contestației

(1) În soluționarea contestației organul competent va verifica motivele de fapt și de drept care au stat la baza emiterii actului administrativ fiscal. Analiza contestației se face în raport de susținerile părților, de dispozițiile legale invocate de acestea și de documentele existente la dosarul cauzei. Soluționarea contestației se face în limitele sesizării.

(2) Organul de soluționare competent pentru lămurirea cauzei poate solicita punctul de vedere al direcțiilor de specialitate din minister sau al altor instituții și autorități.

(3) Prin soluționarea contestației nu se poate crea o situație mai grea contestatorului în propria cale de atac.

(4) Contestatorul, intervenienții sau împuterniciții acestora pot să depună probe noi în susținerea cauzei. În această situație, organului fiscal emitent al actului administrativ fiscal atacat sau organului care a efectuat activitatea de control, după caz, i se va oferi posibilitatea să se pronunțe asupra acestora.

(5) Organul de soluționare competent se va pronunța mai întâi asupra excepțiilor de procedură și asupra celor de fond, iar când se constată că acestea sunt întemeiate, nu se va mai proceda la analiza pe fond a cauzei.

Articolul 178

Suspendarea procedurii de soluționare a contestației pe cale administrativă

(1) Organul de soluționare competent poate suspenda, prin decizie motivată, soluționarea cauzei atunci când:

a) organul care a efectuat activitatea de control a sesizat organele în drept cu privire la existența indiciilor săvârșirii unei infracțiuni a cărei constatare ar avea o înrăurire hotărâtoare asupra soluției ce urmează să fie dată în procedură administrativă;

b) soluționarea cauzei depinde, în tot sau în parte, de existența sau inexistența unui drept care face obiectul unei alte judecăți.

(2) Organul de soluționare competent poate suspenda procedura, la cerere, dacă sunt motive întemeiate.

(3) Procedura administrativă este reluată la încetarea motivului care a determinat suspendarea.

Articolul 179

Suspendarea executării actului administrativ fiscal

(1) Introducerea contestației pe calea administrativă de atac nu suspendă executarea actului administrativ fiscal.

(2) Organul de soluționare a contestației poate suspenda executarea actului administrativ atacat până la soluționarea contestației, la cererea temeinic justificată a contestatorului.

(3) Dacă se suspendă executarea unei decizii referitoare la baza de impunere, atunci se va suspenda și executarea deciziei de impunere ulterioare.

(4) Organele de soluționare pot dispune instituirea măsurilor asigurătorii de către organul fiscal competent în condițiile prezentului cod.

Capitolul IV Soluții asupra contestației

Articolul 180

Soluții asupra contestației

(1) Prin decizie contestația va putea fi admisă, în totalitate sau în parte, ori respinsă.

(2) În cazul admiterii contestației se decide, după caz, anularea totală sau parțială a actului atacat.

(3) Prin decizie se poate desființa total sau parțial actul administrativ atacat, situație în care urmează să se încheie un nou act administrativ fiscal care va avea în vedere strict considerentele deciziei de soluționare.

(4) Prin decizie se poate suspenda soluționarea cauzei, în condițiile prevăzute de art. 178.

Articolul 181

Respingerea contestației pentru neîndeplinirea condițiilor procedurale

(1) Dacă organul de soluționare competent constată neîndeplinirea unei condiții procedurale, contestația va fi respinsă fără a se proceda la analiza pe fond a cauzei.

(2) Contestația nu poate fi respinsă dacă poartă o denumire greșită.

Articolul 182

Comunicarea deciziei și calea de atac

(1) Decizia privind soluționarea contestației se comunică contestatorului, persoanelor introduse, în condițiile art. 39, precum și organului fiscal emitent al actului administrativ atacat.

(2) Deciziile emise în soluționarea contestațiilor pot fi atacate la instanța judecătorească de contencios administrativ competentă.

Titlul X Sancțiuni

Articolul 183

Contravenții

(1) Constituie contravenții următoarele fapte:

a) nedepunerea la termenele prevăzute de lege a declarațiilor de înregistrare fiscală sau de mențiuni;

b) nedepunerea la termenele prevăzute de lege a declarațiilor fiscale, în condițiile art. 73;

c) nerespectarea obligațiilor prevăzute la art. 49 și art. 50 alin. (2);

d) nerespectarea obligației prevăzute la art. 96 alin. (7);

e) neaducerea la îndeplinire a măsurilor stabilite potrivit art. 96 alin. (8);

- f)** nerespectarea obligației înscrierii codului de identificare fiscală pe documente, potrivit art. 65 alin. (1);
- g)** nerespectarea de către plătitorii de salarii și venituri asimilate salariilor a obligațiilor privind completarea și păstrarea fișelor fiscale;
- h)** neîndeplinirea obligațiilor privind transmiterea la organul fiscal competent sau, după caz, la terțe persoane a formularelor și documentelor prevăzute de legea fiscală, altele decât declarațiile fiscale și declarațiile de înregistrare fiscală sau de mențiuni;
- i)** nerespectarea de către bănci a obligațiilor privind furnizarea informațiilor și a obligațiilor de decontare prevăzute de prezentul cod;
- j)** nerespectarea obligațiilor ce-i revin terțului poprit, potrivit prezentului cod;
- k)** nerespectarea obligației de comunicare prevăzute la art. 143 alin. (9).
- (2)** Contravențiile prevăzute la alin. (1) se sancționează astfel:
- a)** cu amendă de la 15.000.000 lei la 30.000.000 lei, pentru persoanele fizice, și cu amendă de la 50.000.000 lei la 100.000.000 lei, pentru persoanele juridice, în cazul săvârșirii faptelor prevăzute la alin. (1) lit. c);
- b)** cu amendă de la 500.000 lei la 5.000.000 lei, pentru persoanele fizice, și cu amendă de la 5.000.000 lei la 25.000.000 lei, pentru persoanele juridice, în cazul săvârșirii faptei prevăzute la alin. (1) lit. d);
- c)** cu amendă de la 5.000.000 lei la 15.000.000 lei, pentru persoanele fizice, și cu amendă de la 25.000.000 lei la 50.000.000 lei, pentru persoanele juridice, în cazul săvârșirii faptei prevăzute la alin. (1) lit. e);
- d)** cu amendă de la 500.000 lei la 15.000.000 lei, pentru persoanele fizice, și cu amendă de la 5.000.000 lei la 100.000.000 lei, pentru persoanele juridice, în cazul săvârșirii faptelor prevăzute la alin. (1) lit. a), b), f)-k).
- (3)** În cazul persoanelor fizice nedeținerea la termenele prevăzute de lege a declarațiilor de venit constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 100.000 lei la 1.000.000 lei.

Articolul 184

Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor

Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor se fac de către organele fiscale competente.

Articolul 185

Actualizarea sumei amenzilor

Limitele amenzilor contravenționale prevăzute în prezentul cod pot fi actualizate anual, în funcție de evoluția ratei inflației, prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Finanțelor Publice.

Articolul 186

Dispoziții aplicabile

Dispozițiile prezentului titlu se completează cu dispozițiile legale referitoare la regimul juridic al contravențiilor.

Titlul XI

Dispoziții tranzitorii și finale

Articolul 187

Dispoziții privind funcționarii publici din cadrul organelor fiscale

- (1)** În exercitarea atribuțiilor de serviciu funcționarii publici din cadrul organelor fiscale sunt investiți cu exercițiul autorității publice și beneficiază de protecție potrivit legii.
- (2)** Ministerul Finanțelor Publice poate constitui fonduri pentru acordarea de stimulente personalului din aparatul propriu și din unitățile subordonate, după caz, prin reținerea unei cote de 5% din sumele încasate prin executare silită potrivit prevederilor prezentului cod, din sumele încasate în cadrul procedurii de reorganizare judiciară și faliment, precum și din surse reglementate prin alte acte normative.
- (3)** Sistemul de acordare a stimulentele pentru personalul din aparatul propriu și din unitățile subordonate Ministerului Finanțelor Publice, care desfășoară activitățile prevăzute la alin. (2), va fi stabilit similar sistemului de salarizare pentru personalul bugetar și va fi aprobat prin ordin al ministrului finanțelor publice.

Articolul 188

Acte normative de aplicare

- (1)** În aplicarea prezentului cod Guvernul adoptă norme metodologice de aplicare.
- (2)** Formularele necesare și instrucțiunile de utilizare a acestora, privind creanțele fiscale, se aprobă prin ordin al ministrului finanțelor publice.
- (3)** Formularele necesare și instrucțiunile de utilizare a acestora, pentru administrarea impozitelor și taxelor locale, se aprobă prin ordin comun al ministrului administrației și internelor și ministrului finanțelor publice.

Articolul 189

Scutirea organelor fiscale de plată taxelor

Organele fiscale sunt scutite de taxe, tarife, comisioane sau cauțiuni pentru cererile, acțiunile și orice alte măsuri pe care le îndeplinesc în vederea administrării creanțelor fiscale.

Articolul 190

Înscrierea creanțelor la Arhiva Electronică de Garanții Reale Mobiliare

Pentru creanțele bugetare administrate de Ministerul Finanțelor Publice, acesta este autorizat ca operator care, prin unitățile sale teritoriale ca agenți împuterniciți, să înscrie creanțele cuprinse în titluri executorii la Arhiva Electronică de Garanții Reale Mobiliare.

Articolul 191

Dispoziții privind termenele

- (1) Cererile depuse de către contribuabil potrivit prezentului cod se soluționează de către organul fiscal, în termen de 45 de zile de la înregistrare, cu excepția cazurilor în care prin lege se prevede altfel.
- (2) În situațiile în care, pentru soluționarea cererii, sunt necesare informații suplimentare relevante pentru luarea deciziei, acest termen se prelungește cu perioada cuprinsă între data solicitării și data primirii informațiilor solicitate.
- (3) Termenele în curs la data intrării în vigoare a prezentului cod se calculează după normele legale în vigoare la data când au început să curgă.

Articolul 192

Confiscări

- (1) Confiscările dispuse potrivit legii se duc la îndeplinire de către organele care au dispus confiscarea. Confiscările dispuse de procurori sau de instanțele de judecată se duc la îndeplinire de către organele competente ale Ministerului Administrației și Internelor, iar valorificarea se face de organele competente ale Ministerului Finanțelor Publice, conform legii.
- (2) Sumele confiscate, precum și cele realizate din valorificarea bunurilor confiscate, mai puțin cheltuielile impuse de ducerea la îndeplinire și de valorificare, se fac venit la bugetul de stat sau bugetele locale, după caz, conform legii.

Articolul 193

Dispoziții tranzitorii privind înregistrarea fiscală

- (1) Persoanele prevăzute la art. 63 alin. (4), care sunt deja înregistrate, au obligația de a depune declarația de înregistrare fiscală în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentului cod.
- (2) Codurile de identificare fiscală și certificatele de înregistrare fiscală atribuite anterior intrării în vigoare a prezentului cod rămân valabile.
- (3) Persoanele înregistrate în registrul contribuabililor la data intrării în vigoare a prezentului cod, al căror domiciliu fiscal diferă de sediul social, în cazul persoanelor juridice, sau de domiciliu, în cazul persoanelor fizice, după caz, au obligația de a depune declarația de înregistrare fiscală în termen de 90 de zile de la intrarea în vigoare a prezentului cod. În caz contrar se consideră valabil ca domiciliu fiscal ultimul domiciliu sau sediu declarat.

Articolul 194

Dispoziții tranzitorii privind soluționarea cererilor de rambursare a taxei pe valoarea adăugată

Cererile de rambursare a taxei pe valoarea adăugată, depuse potrivit legii privind taxa pe valoarea adăugată și nesoluționate până la data intrării în vigoare a prezentului cod, se soluționează potrivit reglementărilor în temeiul cărora au fost depuse.

Articolul 195

Dispoziții tranzitorii privind inspecția fiscală

Inspecțiile fiscale începute înainte de data intrării în vigoare a prezentului cod se vor continua potrivit procedurii existente la data când au fost începute. În aceste condiții, măsurile dispuse prin procesul-verbal de control au valoare de act administrativ fiscal.

Articolul 196

Dispoziții tranzitorii privind soluționarea contestațiilor

Contestațiile depuse înainte de data intrării în vigoare a prezentului cod se soluționează potrivit procedurii administrativ-jurisdicționale existente la data depunerii contestației.

Articolul 197

Dispoziții tranzitorii privind executarea silită

Executările silite, în curs la data intrării în vigoare a prezentului cod, se continuă potrivit dispozițiilor acestuia, actele îndeplinite anterior rămânând valabile.

Articolul 198

Intrarea în vigoare

Prezentul cod intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2004. Dispozițiile titlului X Sancțiuni intră în vigoare la data de 10 ianuarie 2004.

Articolul 199

Conflictul temporal al actelor normative

Reglementările emise în temeiul ordonanțelor și ordonanțelor de urgență prevăzute la art. 200 rămân aplicabile până la data aprobării actelor normative de aplicare a prezentului cod, prevăzute la art. 188, în măsura în care nu contravin prevederilor acestuia.

Articolul 200

Abrogări

La data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă:

- a) [Ordonanța Guvernului nr. 82/1998](#) privind înregistrarea fiscală a plătitorilor de impozite și taxe, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 712 din 1 octombrie 2002, cu modificările și completările ulterioare;
- b) [Ordonanța Guvernului nr. 68/1997](#) privind procedura de întocmire și depunere a declarațiilor de impozite și taxe, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 121 din 24 martie 1999, cu modificările și completările ulterioare;
- c) [Ordonanța Guvernului nr. 61/2002](#) privind colectarea creanțelor bugetare, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 582 din 14 august 2003, cu modificările și completările ulterioare, cu excepția art. 152;
- d) [Ordonanța Guvernului nr. 70/1997](#) privind controlul fiscal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 227 din 30 august 1997, aprobată cu modificări și completări prin [Legea nr. 64/1999](#), cu modificările și completările ulterioare;
- e) [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 13/2001](#) privind soluționarea contestațiilor împotriva măsurilor dispuse prin actele de control sau de impunere întocmite de organele Ministerului Finanțelor Publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 62 din 6 februarie 2001, aprobată cu modificări și completări prin [Legea nr. 506/2001](#), cu modificările și completările ulterioare;
- f) [Ordonanța Guvernului nr. 39/2003](#) privind procedurile de administrare a creanțelor bugetelor locale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 66 din 2 februarie 2003, aprobată cu modificări și completări prin [Legea nr. 358/2003](#).

PRIM-MINISTRU

ADRIAN NĂSTASE

Contrasemnează:

Ministrul finanțelor publice,
Mihai Nicolae Tănăsescu
București, 24 decembrie 2003.
Nr. 92.